

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Likvidace obchodní korporace na základě rozhodnutí soudu
Liquidation of Business Company based on Judicial Decision

Student: Bc. Petra Borovičková

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Ing. Josef Šilhán, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Petra Borovičková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Likvidace obchodní korporace na základě rozhodnutí soudu**
Liquidation of Business Company based on Judicial Decision
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Likvidace a její průběh
 3. Postavení likvidátora a jeho činnost
 4. Možnosti urychlení a usnadnění likvidace na modelovém příkladu
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DĚDIČ, J., J. LASÁK a J. KRÍŤ. *Obchodní společnosti*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 416 s. ISBN 978-80-7478-852-9.
- JOSKOVÁ L., M. PRAVDOVÁ a L. ZACHARDOVÁ. *Likvidace obchodních společností*. Praha: C. H. Beck, 2017. 208 s. ISBN 978-80-7400-646-3.
- PILÁTOVÁ, Jana. *Likvidace obchodních společností*. 5. aktualiz. a rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2014. 224 s. ISBN 978-80-7263-877-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. JUDr. Ing. Josef Šilhán, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu.

V Ostravě dne 24. 4. 2018

.....
Petra Borovičková

Obsah

1	Úvod	1
2	Zrušení a zánik obchodní korporace	3
2.1	Důvody zrušení obchodní korporace.....	3
2.1.1	Důvody nedobrovolného zrušení obchodní korporace soudem	4
2.1.2	Proč soudy navrhují zrušení tisíců nefungujících společností.....	6
3	Specifikace soudem nařízené likvidace obchodní korporace a její průběh.....	8
3.1	Pojem likvidace a její zahájení.....	8
3.2	Likvidační plán.....	9
3.3	Oznámení vstupu do likvidace věřitelům.....	10
3.4	Převzetí likvidované společnosti.....	11
3.5	Zjišťování majetku	12
3.5.1	Insolvenční řízení proti nemajetnému dlužníkovi	13
3.5.1.1	Nalezení majetku nedostačujícího pokrýt ani náklady insolvenčního řízení v praxi	14
3.5.2	Insolvenční řízení proti majetnému dlužníkovi	15
3.5.2.1	Prohlášení konkursu a jeho účinky	16
3.6	Podání návrhu na výmaz z obchodního rejstříku	17
3.7	Archivace dokumentů	18
3.8	Obnovení likvidace	20
4	Postavení likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců a jeho činnost.....	22
4.1	Osoba zapsaná v seznamu insolvenčních správců	22
4.2	Způsobilost k výkonu funkce	23
4.2.1	Omezení působnosti likvidátora	24
4.2.2	Podoba jednání za společnost	25
4.3	Práva, povinnosti a odpovědnost likvidátora jmenovaného soudem	26
4.3.1	Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře	26
4.3.2	Povinnost postupovat s odbornou péčí	27
4.3.3	Právo na poskytnutí součinnosti třetích osob	28
4.3.4	Povinnost vypořádat majetkové poměry	29
4.3.5	Účetní a daňové povinnosti	30

4.3.6	Trestní odpovědnost likvidátora	31
4.3.7	Právo na náhradu hotových výdajů	34
4.3.8	Právo na odměnu	34
5	Možnosti urychlení a usnadnění likvidace na modelovém příkladu	36
5.1	Průběh likvidace obchodní korporace ABC s.r.o.	36
5.2	Administrativní činnost a správa	41
5.2.1	Správa datové schránky	41
5.2.2	Zasílání a zpracování součinností	43
5.2.3	Organizace práce	45
5.3	Přibližné odvození počtu neaktivních obchodních korporací	46
5.4	Dopady právní úpravy společnosti s ručením omezeným na oblast likvidací	47
5.5	Možná východiska	48
6	Závěr	50
	Seznam použité literatury	52

1 Úvod

Téma likvidace obchodních korporací z rozhodnutí soudu jsem zvolila ze dvou důvodů. Tím prvním je, že počet zrušených společností stále stoupá a proto toto téma považuji za velmi aktuální i když do jisté míry zájmu veřejnosti uniká. Druhým důvodem byla má pracovní zkušenost v advokátní kanceláři, kde jsem působila převážně na likvidačním úseku, a přišlo mi výhodné spojit své praktické znalosti s těmi teoretickými. Celá práce se zabývá konečnou fází existence obchodní korporace, která je zrušena v důsledku její nečinnosti, neaktivnosti nebo porušením právních předpisů.

Cílem práce je zpracovat toto téma, které do jisté míry uniká zájmu společnosti tak, aby obsahovalo možná východiska, vedoucí k vylepšení a usnadnění procesu likvidace a nalézt odpovědi na následující otázky: co obnáší soudně nařízená likvidace, proč k takové likvidaci dochází, jaké jsou jednotlivé kroky likvidace a jakou roli sehrává likvidátor v tomto procesu. Dále si kladu za cíl odhadnout vývoj soudně nařízených likvidací a identifikovat faktory, které mohou mít na jejich vzniku největší podíl.

V první části práce jsem se nejprve rozhodla vyjasnit pojmy zrušení a zánik, které jsou často považovány za synonyma, ale jedná se o dva odlišné úkony. Identifikováním těchto pojmů se snažím volně navázat na smysl a kořeny soudem nařízené likvidace. Dále se věnuji důvodům zrušení obchodních korporací, které můžou být dobrovolné i nedobrovolné, a kdy a za jakých podmínek k likvidaci musí dojít.

Další velkou částí práce je specifikace jednotlivých kroků a fází soudem nařízené likvidace od jejího zahájení a volby likvidátora až po výmaz z obchodního rejstříku. U likvidace větších podniků je vhodné, aby byl likvidátorem sestaven likvidační plán, ale u těch menších musí být splněno převážně oznámení vstupu právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům skrze Obchodní věstník, převzít společnost ve spolupráci se statutárními orgány i bez nich, zjistit informace o majetku, případně podat insolvenční návrh. Záměrně zde poukazuji na rozdíl mezi společnostmi, při jejíž likvidaci je nalezen majetek a je nutno podat insolvenční návrh a tou, která majetek nevlastní vůbec nebo pouze majetek s nízkou tržní hodnotou. Dalším podstatným krokem je podání návrhu na výmaz z obchodního rejstříku spolu se všemi náležitostmi a dokumenty řádně archivovat. Podíváme se i na postup v případě, kdy se po výmazu korporace z obchodního rejstříku nalezne nový majetek či závazek společnosti.

Následuje kapitola, která je zaměřena výhradně na postavení likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců a jeho činnost. Jmenování osoby likvidátora ze seznamu

insolvenčních správců se využívá s situacích, kdy už soud prakticky nemá koho jiného jmenovat. Vzhledem k potřebě poměrně rozsáhlé znalosti nejen v oblasti práva, ale také ekonomie, účetnictví a daní, je žádoucí, aby k výkonu funkce byla taková osoba odborně zdatná. Takovým způsobem určený likvidátor nemá v zásadě žádný vztah k likvidované obchodní korporaci a nemá o ní jakýkoliv přehled, ale jsou mu poskytnuty určité pravomoci, kterými může likvidaci provést. Po přiblížení si způsobu jmenování likvidátora, jeho způsobilosti k výkonu funkce a podoby jednání za společnost následně popisují vybraná práva, povinnosti a odpovědnosti likvidátora jmenovaného soudem ze seznamu insolvenčních správců ve vztahu k likvidované společnosti. Základní povinností likvidátora je postupovat s péčí řádného hospodáře. Mezi další vybrané povinnosti patří vypořádání majetkových poměrů společnosti a neméně důležité povinnosti účetní a daňové. S činností likvidátora je spojeno dodržování mnoha předpisů a likvidátor odpovídá za jejich dodržování a za jejich porušení nese také odpovědnost. Za provedení likvidace likvidátorovi náleží právo na odměnu a náhradu hotových výdajů.

V závěru práce poukazují na některá úskalí, se kterými se likvidátor může setkat v průběhu likvidace, a současně se pokouším identifikovat možná usnadnění tohoto mnohdy komplikovaného procesu. Tyto zjištění se pokusím aplikovat do modelového příkladu.

2 Zrušení a zánik obchodní korporace

Než se dostaneme k samotné likvidaci, pokládám za vhodné objasnit si dva pojmy, které zní zdánlivě podobně, a to zrušení a zánik obchodní korporace. Dle § 185 nového občanského zákoníku právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku. Veřejný rejstřík je informačním systémem veřejné správy a zapisují se do něj údaje o právnických osobách a podnikajících fyzických osobách. Pokud jde o zánik obchodní korporace, tak firma zaniká výmazem z obchodního rejstříku. Je to poslední krok v životě společnosti. Návrh na výmaz zápisu ve veřejném rejstříku (které provádí soud), se podává výlučně prostřednictvím elektronicky vyplněného formuláře na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti a to v souladu s § 18 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a § 17 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.¹

Zániku ale předchází proces zrušení. Zrušením jsou zde myšleny všechny kroky, které jsou potřeba po ukončení činnosti obchodní korporace provést, aby společnost mohla být z obchodního rejstříku vymazána. Průběh zrušení závisí na tom, za jakých okolností byla ukončena činnost společnosti, zda bylo rozhodnutí dobrovolné nebo nucené a zda se korporace zrušuje s likvidací nebo bez likvidace. V případě, že se korporace ruší přechodem na jejího právního nástupce, tak se dle § 173 nového občanského zákoníku zrušuje bez likvidace. V ostatních případech se zrušuje s likvidací, a pokud neplyne z právního jednání o zrušení právnické osoby, zda je rušena s likvidací nebo bez likvidace, potom dle § 169 odst. 2 nového občanského zákoníku je rušena vždy s likvidací.² Nyní se podíváme na samotné důvody vedoucí ke zrušení obchodní korporace.

2.1 Důvody zrušení obchodní korporace

Obecná úprava všech právních skutečností, na základě kterých může být právnická osoba zrušena je obsažena v novém občanském zákoníku. Jako první nový občanský zákoník uvádí v § 168 odst. 1 zrušení na základě právního jednání, dále uplynutím doby (v případě, že byla založena na dobu určitou), rozhodnutím orgánu veřejné moci (zejména soudu) nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena a z dalších důvodů stanovených zákonem.

¹ Formuláře na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů ve Veřejném rejstříku. *BusinessInfo.cz*. [online]. © 1997-2018 CzechTrade. 1.1.2014. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/online-nastroje/formulare/formulare-navrhu-zapis-zmenu-vymaz-udaju-do-42.html>

² ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2017. s. 213. ISBN 978-80-7552-565-9.

S likvidací se právnická osoba zrušuje podle § 171 písm. a), b), c), nového občanského zákoníku a to:

1. uplynutím doby, na kterou byla založena – zde dochází ke zrušení na základě ex lege (podmínkou je, že společnost byla založena na dobu určitou);
2. dosažením účelu, pro který byla založena – je nutné rozlišovat dosažení účelu od nemožnosti uskutečnění předmětu činnosti například pro absenci příslušného podnikatelského oprávnění, protože skutečnost, že obchodní společnost nemůže ad hoc uskutečňovat svou činnost, nemůže být považováno za dosažení účelu obchodní společnosti;
3. dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo
4. dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.³

Důvody vztahující se speciálně na obchodní korporace jsou uvedeny v zákoně o obchodních korporacích. Podle tohoto zákona v § 93 odst. *soud na návrh toho, kdo na tom má právní zájem, zruší obchodní korporaci a nařídí její likvidaci v případě, že společnost není schopna po dobu delší než jeden rok vykonávat svou činnost a tím plnit svůj účel, pro který byla založena.* Mezi ty další může patřit například rozhodnutí příslušného orgánu obchodní korporace o fúzi, převodu jmění na společníka, rozdělení společnosti nebo její přeměně na jinou formu obchodní společnosti či družstva. Společnost se zrušuje například i z důvodu smrti společníka veřejné obchodní společnosti, pokud uzavřená společenská smlouva nepřipouští dědění podílu.

2.1.1 Důvody nedobrovolného zrušení obchodní korporace soudem

Smysl nuceného zrušení společnosti s likvidací je zřejmý, protože *„ukončení existence obchodní společnosti, jejíž činnost, ba i sama existence je zjevně protiprávní v takové míře, že ji nelze v žádném ohledu tolerovat.“*⁴

O nedobrovolném zrušení obchodní korporace na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci v zásadě rozhoduje soud usnesením. Pokud jsou důvody pro zrušení obchodní korporace odstranitelné, je soud povinen v souladu s § 172 odst. 2 nového občanského zákoníku právnickou osobu ještě před vydáním rozhodnutí vyzvat k odstranění nedostatků a stanoví

³ ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2017. s. 214. ISBN 978-80-7552-565-9.

⁴ ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2017. s. 219. ISBN 978-80-7552-565-9.

k tomu přiměřenou lhůtu. V praxi se může společnost setkat například s výzvou k prokázání právního důvodu k užívání prostor, v nichž je umístěno sídlo. Tuto povinnost je navrhovatel při návrhu na zápis doložit dle § 14 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, a tento důvod musí mít po celou dobu, po kterou je ve veřejném rejstříku vedena. Nejednají-li společnost v soudem určené přiměřené lhůtě nápravu (nedoloží-li listinu osvědčující právní důvod užívání zapsaného sídla, popř. nerozhodne-li o změně svého sídla), rozhodne soud v řízení podle § 9 odst. 1 zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob o zrušení právnické osoby s likvidací.

Důvody pro nucené zrušení společnosti jsou stanoveny zákonem. Jsou obsaženy jak v novém občanském zákoníku, zákoně o obchodních korporacích tak i v jiných právních předpisech (např. jak jsme si ukázali na dříve zmíněném zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob). Soud o zrušení společnosti může rozhodnout jak na návrh, tak bez návrhu. Návrh na zrušení společnosti může podat státní orgán (např. finanční úřad) nebo osoba, která dle § 93 nového občanského zákoníku projeví na jejím zrušení právní zájem. Nezúčastněná osoba by tedy návrh podat nemohla. Navrhovatel musí prokázat právní zájem.

Dále by v úvahu mohla připadat možnost zrušení právnické osoby podle ustanovení § 172 odst. 1 nového občanského zákoníku, podle kterého *soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se nebo se jedná o případy, kdy obchodní korporace vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek nebo již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem*. V těchto případech je soud povinen zrušit právnickou osobu i bez návrhu a podnět ke zrušení tady může podat kdokoli.

Další důvody, které mohou vést ke zrušení obchodní korporace na základě rozhodnutí soudu, jsou obsaženy v § 93 zákona o obchodních korporacích. Jedná se o případy, kdy:

1. obchodní korporace pozbyla všechna podnikatelská oprávnění – nebyla-li založena i za účelem správy vlastního majetku nebo za jiným účelem než podnikání;
2. není schopna po dobu delší než 1 rok vykonávat svou činnost a plnit svůj účel – *„Takový stav nikoho bezprostředně neohrožuje a tak zákon umožňuje zrušení až po určité době. Ke zrušení obchodní společnosti není možno přistoupit již tehdy, kdy obchodní společnost činnost pouze nevykonává, nýbrž až tehdy, kdy obchodní společnost není schopna činnost vykonávat po dobu delší jednoho roku. Pouhá*

*nečinnost obchodní společnosti nemůže být dostatečným důvodem pro tak radikální zásah soudu do existence obchodní společnosti; to, zda obchodní společnost činnost vykonává či nikoliv, je její interní záležitostí, která sama o sobě není s to nikoho poškodit. Není přitom rozhodnutím soudu, jestliže obchodní společnost není schopna z objektivních důvodů vykonávat svou činnost a plnit tak svůj účel.*⁵“,

3. nemůže vykonávat svou činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky
4. nebo provozuje činnost, kterou podle jiného právního předpisu mohou vykonávat jen fyzické osoby, bez pomoci těchto osob.

Společnost s ručením omezeným může soud zrušit i bez návrhu s likvidací, jestliže:

- a) dle § 149 odst. 4 zákona o obchodních korporacích společnost s ručením omezeným nabude do svého vlastnictví všechny své podíly a poruší svoji zákonnou povinnost převést v zákonné lhůtě alespoň jeden podíl do vlastnictví třetí osoby;
- b) nemá dle § 189 odst. 3 a § 201 odst. 4 zákona o obchodních korporacích společnost s ručením omezeným řádně obsazený statutární orgán nebo dozorčí radu;
- c) společnost s ručením omezeným poruší svou zákonnou povinnost (na základě § 215 odst. 1 zákona o obchodních korporacích) naložit s uvolněným podílem v zákonné lhůtě některým ze zákonem stanovených způsobů – v takovém případě soud společnost s ručením omezeným zruší i bez návrhu s likvidací;
- d) důvody, pro něž se společník může domáhat soudu o zrušení společnosti s ručením omezeným, jsou obsaženy ve společenské smlouvě (§ 241 odst. 2 zákona o obchodních korporacích).

2.1.2 Proč soudy navrhují zrušení tisíců nefungujících společností

Likvidace obchodních korporací významně ovlivňuje podnikatelské prostředí. Jak bude uvedeno v dalších kapitolách, soudní likvidace se týká především těch korporací, které již řadu let nevykonávají žádnou činnost a statutární orgány v nich aktivně nevystupují. Ministerstvo spravedlnosti v roce 2010 oznámilo, že chystá kroky vedoucí k „pročištění“ obchodního rejstříku a to z důvodu, že až polovina údajů v něm zapsaných je neaktuální.⁶

⁵ Obchodněprávní revue, 2015, č. 6, s. 174 a následující

⁶ Máte staré údaje v obchodním rejstříku? Stát přitvrdí. *Aktuálně.cz* [online]. Atlas.cz 1999 – 2018 © Economia, a.s. 28. 11. 2010. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/mate-stare-udaje-v-obchodnim-rejstriku-stat-pritvrdi/r-i:article:683498/?redirected=1520333042>

Existence takovýchto společností vnáší nedůvěru do údajů vedených v obchodním rejstříku a komplikuje činnost nejen rejstříkových soudům a úřadům, ale i zákazníkům, konkurentům a jiným obchodním partnerům. Rozsah „zaplevelení“ potvrdil také start datových schránek v roce 2009. Do téměř poloviny z nich se totiž nikdo ani půl roku po zprovoznění nepřihlásil nebo se ani nepodařilo doručit přístupové údaje k nim. Toto mohlo být způsobeno pouze neaktuálními kontakty na statutární orgány, ale mnoho společností nefunguje často vůbec nebo jsou zneužívány k nelegální činnosti.

Soudy, likvidátoři a další instituce volají po zjednodušení zákonů, aby zrušení takových firem bylo rychlejší. Likvidace firem, u kterých se marně pátrá po majitelích a její dokumentaci se může protáhnout i na několik let. Správu obchodního rejstříku zajišťují specializovaná oddělení krajských soudů a jejich zástupci namítají, že na účinnější kontrolu nemají dostatek pracovníků a peněz. Odborníci upozorňují, že chystaný větší tlak státu na likvidaci "mrtvých" firem nemá kdo zaplatit. Veškeré náklady na jejich likvidaci tak nakonec ponese stát.

Z analýzy dat portálu www.informaceofirmach.cz, kterou provedla společnost CRIF vyplývá, že v listopadu roku 2017 zaniklo vůbec nejvíce obchodních společností v historii České republiky. V listopadu roku 2017 vzniklo v České republice 2 850 obchodních společností a zaniklo jich 1 303, tedy dle jejich statistik nejvíce v historii České republiky.⁷

⁷ V listopadu zaniklo v Česku nejvíce firem v historii. *BusinessInfo.cz* [online]. 22. 12. 2017. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/v-listopadu-zaniklo-v-cesku-nejvice-firem-v-historii-99242.html>

3 Specifikace soudem nařízené likvidace obchodní korporace a její průběh

V obchodním rejstříku jsou evidovány tisíce společností, které již řadu let nevyvíjí žádnou činnost, nemají ustanovený statutární orgán, pozbyly své živnostenské oprávnění, nepodávají daňová přiznání, nereagují na výzvu k prokázání právního důvodu k užívání prostor sídla korporace apod. Tento stav způsobuje nepřehlednost podnikatelského prostředí a vnáší nedůvěru v informace uvedené v obchodním rejstříku. Soudy tak začaly aktivně využívat svého oprávnění zrušit společnost, která nesplňuje podmínky činnosti stanovené v novém občanském zákoníku a dalších předpisech, a to jak na návrh například finančního úřadu, státního zastupitelství a dalších, tak i bez návrhu.

Likvidátor takovéto společnosti je jmenován ze seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Proces likvidace společnosti z rozhodnutí soudu je ve svých postupech téměř shodný s postupem likvidace z rozhodnutí valné hromady, společníků nebo akcionářů.

3.1 Pojem likvidace a její zahájení

Účelem likvidace je dle § 187 odst. 1 nového občanského zákoníku vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona. Podrobnější úpravu nalezneme pro jednotlivé typy obchodních korporací v zákoně o obchodních korporacích. V průběhu likvidace se setkáváme s celou řadou právních předpisů. Nejznámějšími předpisy využívanými v likvidaci jsou vedle nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích zejména daňové a účetní předpisy, zákoník práce, insolvenční zákon a případně jiné předpisy a nařízení. Likvidací se rozumí *„takové úkony a procesy, které následují po rozhodnutí společníků nebo orgánů společnosti o zrušení společnosti s likvidací nebo po rozhodnutí soudu o zrušení společnosti. Cílem a účelem likvidace je vyjasnit majetkové vztahy zrušené právnické osoby a vypořádat je.“*⁸

Do likvidace právnická osoba podle § 187 odst. 2 nového občanského zákoníku vstupuje dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou. Vstup do likvidace se zapisuje do obchodního rejstříku – účinky zápisu jsou deklaratorní a po dobu likvidace má firma

⁸ VEBER, Jaromír et al. Podnikání malé a střední firmy. Praha: Grada Publishing a.s., 2012, s. 313. ISBN 978-80-247-8310-9.

dovětek „v likvidaci“. Likvidátor je povolán právní mocí usnesení a nikoliv zveřejněním údaje v obchodním rejstříku. Ke dni vstupu do likvidace (to je den nabytí právní moci) likvidátor sestaví mimořádnou účetní závěrku. Ta musí být do jednoho měsíce zaslána na příslušný finanční úřad. Taktéž je třeba připravit vstupní účetní rozvahu a soupis jmění.

3.2 Likvidační plán

U likvidace větších podniků je vhodné, aby byl likvidátorem sestaven likvidační plán. Likvidační plán vymezuje chronologicky termíny postupných důležitých likvidačních úkolů a rozhodnutí. Obsahové náležitosti likvidačního plánu nestanoví žádný právní předpis, proto je kvalita plánu bezprostředně závislá na individuálním přístupu likvidátora. Algoritmus postupu musí být u každé likvidace řešen individuálně vzhledem k jeho velikosti, struktuře, majetku, právům a závazkům. Likvidační plán většinou obsahuje tyto úkoly:

- předání a převzetí podniku,
- sestavení zahajovací rozvahy, plánu a rozpočtu likvidace,
- oznámení vstupu do likvidace,
- řešení pracovněprávních záležitostí,
- jednání s příslušnými orgány (banky, finanční úřady, pojišťovny, státní archiv, apod.),
- příprava a určení forem prodeje, prodej,
- vymáhání pohledávek, prodej pohledávek,
- vypořádávání závazků vůči zaměstnancům,
- vypořádání daní a poplatků,
- splácení úvěrů a ostatních závazků,
- návrh na rozdělení likvidačního zůstatku,
- vypracování účetní závěrky a skončení likvidace,
- konečná zpráva o likvidaci,
- uložení spisového materiálu do archivu,
- návrh na výmaz z obchodního rejstříku.⁹

Jednotlivé kroky likvidačního procesu se samozřejmě liší vzhledem k povaze likvidace, a proto ho musíme brát jako velmi rámcový. Hlavní důvody změn plánu jsou

⁹ ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2017. s. 219. ISBN 978-80-7552-565-9.

obvykle takové, že do procesu likvidace mohou vstoupit další vyvolané a zprvu nepředpokládané kroky a prvky.

Likvidační plán obchodní korporace, jejíž statutární orgán je nekontaktní, postrádá majetek a nikdy nevyvíjela svou činnost, by z výše zmíněného obsahoval pouze kroky: sestavení zahajovací rozvahy, oznámení vstupu do likvidace, jednání s příslušnými orgány, vypracování účetní závěrky a skončení likvidace, konečná zpráva o likvidaci, uložení spisového materiálu do archivu a návrh na výmaz z obchodního rejstříku.

3.3 Oznámení vstupu do likvidace věřitelům

Podle § 198 nového občanského zákoníku likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům, ale co už zákon neříká je, odkud jsou známí. V ideálním případě to vypadá tak, že od stávajících členů statutárního orgánu získá účetní uzávěrku včetně inventarizace. V rámci této uzávěrky je i seznam všech závazků společnosti. Pokud se tedy likvidátor dostane k tomuto seznamu, oznámí věřitelům vstup do likvidace a zahrne tyto závazky do likvidační podstaty a pohlíží na ně jako na přihlášené pohledávky věřitele.

V praxi ale nastává problém, že společnost již často nemá statutární orgán a společníci jsou nekontaktní nebo se jedná o cizince s bydlištěm mimo Česko republiku. V tomto případě osloví likvidátor známé věřitele na základě skutečností, vyplývajících ze zpráv vybrané datové schránky (urgence k zaplacení, exekuční příkazy, platební výměry, apod).

Zákon nepředepisuje žádné zvláštní náležitosti přihlášky. V přihlášce by měl být nárok věřitele specifikován společně s vyjádřením vůle k přihlášení pohledávky a v jaké výši včetně příslušenství. K přihlášce je také nezbytné připojit přílohy, jež prokazují právní důvod vzniku pohledávky.

Dále likvidátor zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem oznámení společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění. Podle nařízení vlády České republiky č. 351/2013 Sb. § 13 věta 2. likvidátor toto oznámení učiní v obchodním věstníku.¹⁰ Po uplynutí lhůty pro přihlášení pohledávek či jiných práv likvidátor sestaví průběžnou zprávu o stavu likvidace. Do zprávy uvede, zda byly přihlášeny pohledávky, o kterých společnost nevěděla, zda je uznal či neuznal, případně, zda se o

¹⁰ PILÁTOVÁ, J., Richter, J., Sigmund, A., Taranda, P.: *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. Olomouc: ANAG, 2014, s. 15. ISBN 978-80-7263-877-2.

závazek povede soudní spor apod., a zároveň tyto skutečnosti zaeviduje do účetnictví společnosti.¹¹

3.4 Převzetí likvidované společnosti

Po oznámení o vstupu společnosti do likvidace ve spolupráci se statutárními orgány likvidované společnosti, likvidátor protokolárně převezme společnost (pokud tak společnost sama neučiní, zašlou se výzvy o kontakt a předání účetnictví statutárním orgánům a jednatelům písemně). Ke dni zrušení obchodní společnosti předává dosavadní statutární orgán veškerý majetek obchodní společnosti včetně všech práv a povinností, pohledávek a závazků jmenovanému likvidátorovi. Součástí předání společnosti je především celá personální agenda, tedy seznamy zaměstnanců, pracovní smlouvy, pracovně-právní dokumentace, spory se zaměstnanci, zaměstnanci ve výpovědi, manka a škody. Dále likvidátor převezme mimořádné účetní závěrky, rozvahu, výkaz zisku a ztráty, daňové přiznání předcházející dni vstupu do likvidace, kompletní inventarizaci účtu a knihu závazků a pohledávek. Co se týče jiné než účetní agendy, likvidátor převezme také veškeré smlouvy uzavřené s partnery, bankami či státními institucemi, přehled o soudních sporech vedených proti společnosti a vše ostatní, co likvidátor uzná za vhodné.¹²

V praxi společnost často neposkytne žádnou součinnost a výzvy ke kontaktování likvidátora jsou vráceny bez reakce. Když už se podaří kontaktovat alespoň statutární orgán společnosti, většinou je jedná o tzv. bílé koně¹³, kteří společnost převzali za nejasných podmínek a o společnosti nemají žádné bližší informace. Likvidátor také často přichází do styku se společnostmi, ve kterých jsou společníky a statutárními orgány cizinci. Bydliště osob bývá v rejstříku uvedeno v zahraničí, osoby jsou nekontaktní, a společnost nikdy nevyvíjela žádnou činnost.

¹¹ Business Place [online]. © 2010-2017 Trieste Praha s.r.o. Dostupné z: <https://www.businessplace.cz/blog-likvidace/>

¹² PILÁTOVÁ, J., Richter, J., Sigmund, A., Taranda, P.: *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. Olomouc: ANAG, 2014, s. 16. ISBN 978-80-7263-877-2.

¹³ Bílý kůň je slangově označovaná osoba, která je nastrčena k páchání trestné činnosti, aby zakryla skutečného pachatele nebo osobu, která má z této činnosti prospěch.

3.5 Zjišťování majetku

U likvidací nařízených soudem se často vyskytují problémy se získáním jakýchkoliv informací o korporaci. Dle § 192 nového občanského zákoníku, jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci. Třetími osobami se myslí orgány veřejné správy, zejména katastrální úřady, orgány evidující motorová vozidla, ale také soudní exekutoři, finanční úřady, osoby vedoucí evidenci cenných papírů, vydavatelé tisku atp. Rozsah poskytnuté součinnosti je stanoven v § 43 insolvenčního zákona, který říká, že orgány a osoby v něm uvedené poskytují insolvenčnímu správci údaje o majetku dlužníka a některé další údaje, které jsou nutné pro výkon správy, a to ve stejném rozsahu, v jakém by je poskytly přímo dlužníku. Tato součinnost spočívá také v tom, že uvedené orgány a osoby, které mají u sebe listiny nebo jiné věci, které mohou sloužit ke zjištění dlužníkovy majetku, je bez zbytečného odkladu po doručení žádosti vydají nebo propůjčí insolvenčnímu správci. Součinnost se poskytuje bezplatně a nejde-li o orgány veřejné správy, přísluší tomu, kdo součinnost poskytl, právo na náhradu s tím spojených hotových výdajů.

Na základě výpisu z katastru nemovitostí se hledají pozemky, budovy, vlastnická práva k tomuto majetku, případné zatížení exekucemi. Oslovené orgány evidující motorová vozidla poskytují informace o vozidlech ve vlastnictví společnosti nebo vozidla prodaná v posledních 5 letech. V případě, že budou dohledána převedená vozidla v posledních 5 letech, tak se požádají noví vlastníci o zaslání příslušné smlouvy, aby likvidátor mohl prověřit, zda nedošlo k neplatnému či neúčinnému právnímu úkonu. Úřad průmyslového vlastnictví poskytuje údaje o patentech, ochranných známkách, užitných vzorech atd. likvidované korporace. Dále je osloven také centrální depozitář cenných papírů (CDCP), který vede centrální evidenci cenných papírů, příslušný úřad práce, finanční úřad a další.

Pokud likvidátor nalezne majetek korporace, je povinen jej zpeněžit a prostředky z tohoto prodeje získané použít na úhradu dluhů společnosti. Volba postupu je plně na likvidátorovi, ten je však povinen jednat s péčí řádného hospodáře a usilovat o co nejpríznivější zpeněžení majetku (způsoby zpeněžení viz kapitola 4.3.3). V případě, že se v přiměřené době¹⁴ nedaří likvidátorovi majetek korporace zpeněžit vůbec, potom nabídne likvidační podstatu k převzetí všem věřitelům (§ 202 odst. 2 nového občanského zákoníku). Pokud věřitel odmítne převzetí majetku, pohledávka zaniká. Jesliže převzetí odmítnou všichni

¹⁴ Co je přiměřenou dobou je třeba určit s ohledem na charakter majetku a situaci na trhu.

věřitelé, likvidační podstata přechází na Českou republiku (§ 204 odst. 1 nového občanského zákoníku).¹⁵

3.5.1 Insolvenční řízení proti nemajetnému dlužníkovi

Pokud podle insolvenčního zákona v průběhu likvidace zjistí, že právnická osoba je v úpadku, měl by bez zbytečného odkladu podat insolvenční návrh a to konkrétně dle § 98. Dle tohoto ustanovení je *dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku*. Uvedenou povinnost mají i *zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci*. Jestliže není tato povinnost splněna a uvedené osoby nepodají insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti (§ 99 insolvenčního zákona).¹⁶

Samotné podání insolvenčního návrhu a zahájení insolvenčního řízení nemusí být složitým procesem, avšak hned na začátku se překážkou pro likvidátora stává § 108 insolvenčního zákona, dle kterého Insolvenční soud může před rozhodnutím o insolvenčním návrhu uložit insolvenčnímu navrhovateli, aby ve stanovené lhůtě zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení. Výši zálohy může insolvenční soud dle § 108 odst. 2 insolvenčního zákona určit až do částky 50 000 Kč. Pokud tato povinnost složit zálohu není splněna, je řízení zastaveno. Jak je z výše zmíněného zřetelné, dochází k paradoxní situaci, kdy likvidátor v insolvenčním návrhu uvede, že dlužník nepozbývá jakéhokoliv majetku a v návaznosti na toto je nemajetný dlužník vyzván, aby složil zálohu na náklady insolvenčního řízení.

K tomuto postupu vyslovil svůj názor Vrchní soud v Olomouci ve svém usnesení ze dne 27. 2. 2014, č. j. 1 VSOL 166/2014-A-14, ve kterém zdůrazňuje, že smyslem a účelem insolvenčního řízení není likvidace a výmaz nefunkční a případně nemajetné společnosti (bez ohledu na příčiny tohoto stavu), nýbrž řešení jejího úpadku některým ze zákonem *stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů (§ 1 insolvenčního zákona)*. *Proto ani případná otázka, jakým způsobem bude řešena*

¹⁵ JOSKOVÁ, L. ŠAFRÁNEK, J. ČOUKOVÁ, P. PRAVDA, P. PRAVDOVÁ, M. *Nová společnost s ručením omezeným - aktualizované vydání*. Grada 2015. s. 213. ISBN: 978-80-247-5837-4.

¹⁶ PILÁTOVÁ, J., Richter, J., Sigmund, A., Taranda, P.: *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. Olomouc: ANAG, 2014, s. 60. ISBN 978-80-7263-877-2.

situace zadluženého a nemajetného dlužníka z pohledu práva obchodní společnosti je pro rozhodování v insolvenčním řízení nevýznamná. Dále také uvádí, že jestliže by se v dalším řízení, po rozhodnutí o úpadku ukázalo, že nebude možno dohledat a zpeněžit majetek dlužníka v potřebném rozsahu (alespoň na úhradu nákladů insolvenčního řízení), pak by při nezaplacení zálohy (kterou je možno požadovat pouze do rozhodnutí o úpadku) veškeré náklady tohoto insolvenčního řízení nesl stát a nadto by věřitelé dlužníka nebyli uspokojeni ani poměrně, čímž by celé insolvenční řízení ztratilo svůj smysl.

Vedení insolvenčního řízení však nemusí být zcela neúčinné. Insolvenční řízení může podstatně posílit postavení věřitelů. Dle § 68 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, totiž *soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitele obchodní korporace rozhodnout, že člen nebo bývalý člen jejího statutárního orgánu ručí za splnění jejích povinností, jestliže*

a) bylo rozhodnuto, že obchodní korporace je v úpadku, a

b) člen nebo bývalý člen statutárního orgánu obchodní korporace věděli nebo měli a mohli vědět, že je obchodní korporace v hrozícím úpadku podle jiného právního předpisu, a v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinili za účelem jeho odvrácení vše potřebné a rozumně předpokladatelné.

Zastavení insolvenčního řízení bere věřitelům poslední možnosti na uspokojení svých pohledávek. Z toho vyplývá, že pro členy statutárního orgánu korporace, kteří ponechali majetek alespoň v hodnotě odpovídající výši zálohy na náklady insolvenčního řízení, může být o ručení za dluhy korporace rozhodnuto.

3.5.1.1 Nalezení majetku nedostačujícího pokrýt ani náklady insolvenčního řízení v praxi

Na společnosti DEF s.r.o., kterou uvádím pod fiktivním názvem, si představíme situaci, kdy likvidátor nalezne majetek, který ale nedostačuje na pokrytí ani zálohy insolvenčního řízení. Společnost DEF s.r.o. má více věřitelů a pohledávky překračující hranici půl milionu korun. Na základě výpisu z katastru nemovitostí bylo zjištěno, že společnost je vlastníkem malé příjezdové plochy, jejíž hodnota je přibližně 3 000 Kč. Tento majetek je zatížen exekucí, ale rozhodnutí k zpeněžení zatím vydáno nebylo. V této situaci nemůže likvidátor majetek prodat a ani společnost vymazat z obchodního rejstříku. Aby tedy mohl likvidátor s majetkem nakládat, musí podat insolvenční návrh. S největší pravděpodobností ale bude takové insolvenční řízení zastaveno, jelikož nebude společnost schopna složit zálohu

na náklady insolvenčního řízení, které, jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, mohou být stanoveny až na částku 50 000 Kč.

Nabízí se dvě možná řešení. To první již bylo zmíněno, tedy podat insolvenční návrh, jehož sestavení žádá spoustu času a čekat na jeho předpokládané zamítnutí. Což je postup správný. Druhou možností je nechat exekutora majetek prodat. Ve své praxi jsem se s podobným případem setkala, dokonce jsem i našla zájemce o koupi tohoto pozemku, ale byla jsem postavena před dilema, zda vůbec je možné nechat exekutora majetek takto prodat.

Možné to není. Likvidátor musí při likvidaci uspokojit plně všechny věřitele subjektu v likvidaci. Když tak nemůže učinit, protože majetek nepostačuje k plnému uspokojení věřitelů a nedohodne se s věřiteli na částce nižší, má za povinnost podat insolvenční návrh. V případě zrušení konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, zpeněží likvidátor majetek společnosti a z výtěžku prodeje uhradí nejprve náklady likvidace a poté pohledávky ostatních věřitelů.

Tedy v konečném případě stejně výtěžek zpeněžení „spolknou“ náklady likvidátora, v horším případě je ještě navýší z důvodu komplikovaného zpeněžení majetku.

3.5.2 Insolvenční řízení proti majetnému dlužníkovi

Pokud likvidátor objeví majetek společnosti, který svou hodnotou převyšuje 50 000 Kč potřebných na složení zálohy na náklady řízení, podá insolvenční návrh na zahájení insolvenčního řízení. Insolvenční řízení může být zahájeno pouze na základě insolvenčního návrhu. Obsahové náležitosti insolvenčního návrhu jsou předepsány zejména v § 42 odst. 4 občanského soudního řádu a § 103 insolvenčního zákona. Občanský soudní řád stanovuje obecné náležitosti podání, tedy musí být patrné, kterému soudu je určeno a které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Podání v listinné podobě je třeba předložit s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami tak, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis, jestliže je to třeba. Podání v jiných formách se činí pouze jedním stejnopisem. K podání učiněnému elektronicky lze připojit také všechny jeho přílohy v elektronické podobě.

Náležitosti předepsané přímo insolvenčním zákonem se nacházejí v § 103 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona: *insolvenční návrh musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení insolvenčního navrhovatele a označení dlužníka, kterého se týká, popřípadě označení jejich zástupců.* Fyzická osoba musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm (sídlem) a v případě, že jde o podnikatele, též identifikačním číslem. Právníkova osoba musí

být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem. Je-li navrhovatelem stát, musí insolvenční návrh obsahovat označení příslušné organizační složky státu, která za stát před insolvenčním soudem vystupuje.

V insolvenčním návrhu musí být dále uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek, skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat návrh (není-li insolvenčním navrhovatelem dlužník), označeny důkazy, kterých se insolvenční navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se jím insolvenční navrhovatel domáhá.

K insolvenčním zákonem předepsaným přílohám patří v případě dlužnického insolvenčního návrhu seznamy dle § 104 odst. 1 písm. a) až c) insolvenčního zákona a listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek dle § 104 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona:

- a) seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků*
- b) seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů,*
- c) seznam svých zaměstnanců,*
- d) listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.*

3.5.2.1 Prohlášení konkursu a jeho účinky

V případě, že likvidátor zjistí, že společnost je předlužená, tedy nemá dostatek majetku na pokrytí svých závazků, podá návrh k soudu na prohlášení konkursu.¹⁷ Konkurs je v českém právu jedním ze způsobů řešení majetkového úpadku, předlužení fyzické nebo i právnické osoby, či už podnikající nebo nepodnikající. Jde o speciální druh soudního řízení, při němž je zpeněžen majetek dlužníka a výtěžek je rozdělen mezi jeho věřitele. Konkurs je v současné době upraven v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Konkurs začíná v okamžiku, kdy je rozhodnutí o prohlášení konkursu zveřejněno v insolvenčním rejstříku. Ovšem už prohlášením konkursu získává insolvenční správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou.

Postup je podobný jako u likvidace a dochází k rozprodání majetku. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že suma získaných finančních prostředků získaných prodejem majetku nestačí k uhrazení veškerých závazků korporace. Cílem konkursu je v zásadě poměrné vypořádání věřitelů (§ 244 insolvenčního zákona). Úkolem insolvenčního správce je co nejefektivněji a

¹⁷ V případě uspokojování pohledávek v likvidaci společnost musí mít dostatek majetku na uspokojení svých věřitelů. Pokud je společnost předlužená a nemá dostatek majetku na uspokojení svých věřitelů, je možné prohlásit konkurs.

nejrychleji zpeněžit celou majetkovou podstatu jako celek nebo po částech. Zpeněžením majetkové podstaty se dle § 283 odst. 1 Insolvenčního zákona rozumí převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Rozhodující je vždy co nejvyšší výtěžek pro věřitele. Majetkovou podstatu lze podle § 286 insolvenčního zákona zpeněžit následujícími způsoby:

- a) veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů;
- b) prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí;
- c) nebo prodejem majetku mimo dražbu, který často umožňuje dosáhnout vyšší výtěžnosti, avšak s nižší transparentností.

Podle insolvenčního zákona v § 286 odst. 2 rozhoduje o způsobu zpeněžení majetkové podstaty insolvenční správce. Konkurs končí poměrným a často pouze částečným uspokojením věřitelů a konec je završen výmazem z obchodního rejstříku.

3.6 Podání návrhu na výmaz z obchodního rejstříku

Po zjištěné absenci majetku a existenci velkého množství věřitelů nebo po skončení insolvenčního řízení musí likvidátor podat návrh na výmaz z obchodního rejstříku. Tuto možnost nabízí zákon č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, a to ve svém § 82 odst. 1, dle kterého v případě, že *za právnickou osobu zrušenou rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci podal návrh na výmaz z veřejného rejstříku likvidátor jmenovaný soudem nebo jiným orgánem veřejné moci a je-li součástí takového návrhu prohlášení likvidátora o tom, že bezúspěšně prověřil možnost uplatnit neplatnost nebo neúčinnost právních jednání právnické osoby a že majetek této osoby nepostačuje ani k úhradě nákladů insolvenčního řízení, soud provede zápis na základě tohoto návrhu.* Návrh na výmaz z obchodního rejstříku s ověřeným podpisem likvidátora se podává na formuláři, který je k dispozici u soudu, jenž vede obchodní rejstřík. Lze ho také stáhnout z databáze vzorů pro podání obchodnímu rejstříku v elektronické podobě.¹⁸

K takovému návrhu na výmaz z rejstříku je třeba přiložit další dokumenty. Dle § 238 odst. 1 daňového řádu je *daňový subjekt, který je právnickou osobou zanikající bez právního nástupce, povinen předložit současně se žádostí o výmaz z obchodního rejstříku nebo*

¹⁸ Vzory pro podání jsou dostupné na stránce www.justice.cz v sekci epodatelna.

*obdobného veřejného rejstříku souhlas správce daně, u kterého je registrován.*¹⁹ Správce daní má na vydání souhlasu s ukončením činnosti lhůtu tři měsíce, kterou ale ne vždy využije. Pokud se finanční úřad do tří měsíců k žádosti nevyjádří, má se obecně za to, že s ukončením činnosti souhlasí.²⁰

K výmazu z obchodního rejstříku je nadále třeba také čestného prohlášení likvidátora o tom, že korporace není účastníkem žádného soudního, správního nebo trestního řízení a to z důvodu, že „z obchodního rejstříku tedy nelze vymazat obchodní společnost, a to i kdyby její likvidace skončila, pokud je účastníkem dosud neskončeného soudního řízení, v němž by v důsledku jejího zániku nebylo možné meritorně rozhodnout, ačkoli jinak by k takovému rozhodnutí všechny zákonné podmínky byly splněny, ledaže zákonem není stanoveno něco jiného.“²¹ V neposlední řadě je třeba poskytnout konečnou zprávu o průběhu likvidace a také potvrzení o prvním a druhém zveřejnění v obchodním věstníku. Konečná zpráva o průběhu likvidace obsahuje stručné zhodnocení průběhu a výsledku likvidace. Obsahuje informace o společnosti, společnicích, důvodu zrušení společnosti, datum vstupu do likvidace, datum ukončení likvidace, zveřejnění vstupu do likvidace v obchodním věstníku stavu majetku, datum souhlasu správce daně s výmazem z obchodního rejstříku, seznam zaslaných výzev k přihlášení pohledávek, seznam věřitelů, vyčíslení času stráveného nad likvidací, vyčíslení odměny a hotových výdajů a další. Na základě vypracované konečné zprávy a účetní závěrky ke dni skončení likvidace spolu se souhlasem správce daně vydá orgán, který likvidátora jmenoval (v našem případě soud), souhlas s podáním návrhu na výmaz z obchodního rejstříku.

Funkce likvidátora končí pravomocným usnesením soudu o výmazu společnosti v obchodního rejstříku.

3.7 Archivace dokumentů

Likvidátor je také povinen v závěru likvidačního procesu zákonem stanoveným způsobem nakládat s dokumenty, které se týkají likvidované obchodní korporace. Právní

¹⁹ Mgr. Vojtěch Mihalík. O nevděčné úloze likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců. *epravo.cz* [online]. © EPRAVO.CZ, a.s. 1999-2018, ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/o-nevdecne-uloze-likvidatora-jmenovaneho-ze-seznamu-insolvencnich-spravcu-95032.html>

²⁰ PELIKÁN, Václav. Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání. © Grada Publishing, a. s., 2012. s. 86. ISBN 978-80-247-7341-4

²¹ ŠVESTKA, Jiří; DVORÁK, Jan; FIALA, Josef a kol. Občanský zákoník: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 641. ISBN 9788074783692.

úpravu poskytuje zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, a dle tohoto zákona v § 3 odst. 2 mají povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií obchodní společnosti a družstva. Dále mají tuto povinnost také politické strany, politická hnutí, spolky, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti, profesní komory, nadace, nadační fondy, ústavy a obecně prospěšné společnosti a notář. Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají dále dle § 3 odst. 3 také právní nástupci veřejnoprávních a soukromoprávních původců, jde-li o dokumenty, ke kterým měli tuto povinnost již tito původci.

Příslušný archiv provede výběr dokumentů, určí dokumenty s trvalou hodnotou, které nesmí být nikdy zničeny a jsou vedeny v celostátní evidenci Národního archivního dědictví. Dokumenty, které jsou zároveň založeny v rejstříkovém spise a ve Sbírce listin, se za archiválie nevybírají. Dokumenty, které nebudou vybrány za archiválie, může likvidátor uložit na dobu stanovenou skartačními lhůtami v komerční spisovně za úplatu. S archivem je ale možno se dohodnout, že např. kvůli nedostatku peněz budou vybrané dokumenty archivovány v sídle likvidátora.

V souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku společnosti, které vstupují do likvidace po 1. 1. 2014, žádost o výběr archiválií příslušnému archivu sice zasílají, nicméně pro výmaz právnické osoby z obchodního rejstříku potvrzení o projednání zabezpečení dokumentů již nepředkládají. Tato změna se ovšem netýká společností, které do likvidace vstoupily před 31. 12. 2013. Ty potvrzení o projednání archivu nadále předkládají, tak jak bylo uvedeno v § 75a, odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.²²

Vybrané situace ze zákona o účetnictví	
Archivační lhůta	Účetní záznamy
10 let	• účetní závěrka a výroční zpráva se uchovávají po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají
5 let	• účetní doklady • účetní knihy • odpisové plány

²² Potvrzení archivu o projednání dokumentů již nebude nutno dokladat při výmazu společnosti z OR. RSM [online]. © 2018 RSM TACOMA a.s., RSM Infinity a.s., RSM Technology CZ s.r.o., RSM TACOMA Family Office s.r.o. 9.3.2015. Dostupné z: <https://rsm.cz/blog/novinky/trustove-sluzby/potvrzeni-archivu-o-projednani-dokumentu-jiz-nejde-nutno-dokladat-pri-vymazu-spolecnosti-z-or/>

	• inventurní soupisy • účtový rozvrh • přehledy se uchovávají po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají
5 let	• účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají formu vedení účetnictví se uchovávají po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají

Tabulka 1 - Vybrané situace o archivaci ze zákona o účetnictví²³

3.8 Obnovení likvidace

Jaký bude postup v případě, pokud se po výmazu korporace z obchodního rejstříku objeví nový majetek společnosti? Odpověď se nachází v § 209 odst. 1 nového občanského zákoníku, dle kterého *zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí запиše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla.* Neznámým majetkem ve smyslu tohoto zákona se rozumí majetkové hodnoty, které v okamžiku výmazu společnosti nebyly považovány za majetek společnosti, a z toho důvodu na ně nebyl v průběhu likvidace brán ohled. Hodnota takového dosud neznámého majetku musí mít hodnotu vyšší než alespoň náklady, které by obnovení takovéto likvidace neslo, aby mohlo dojít alespoň k částečnému uspokojení přihlášených věřitelů.²⁴

Má být tedy obnovena likvidace subjektu, který už neexistuje, protože byl vymazán. O obnovení likvidace soud rozhodne, pokud na tom oprávněná osoba osvědčí svůj právní zájem. Takovou osobou může být bývalý společník (který by takto mohl trhnout něco z likvidačního zůstatku), bývalý likvidátor, dlužník, věřitel, správce daně, či orgán veřejné moci (viz také §

²³ PILÁTOVÁ, J., Richter, J., Sigmund, A., Taranda, P.: *Likvidace obchodních společností. 5. vydání.* Olomouc: ANAG, 2014, s. 196. ISBN 978-80-7263-877-2.

²⁴ JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. *Likvidace obchodních společností.* C. H. Beck 2017. s. 158. ISBN: 978-80-7400-646-3

75b odst. 2 nového občanského zákoníku). Ale může to být jakákoliv jiná osoba, které se podaří prokázat v této věci právní zájem.²⁵

Jestliže soud návrhu oprávněných osob vyhoví, pak nejprve rozhodne o zrušení rozhodnutí o výmazu společnosti z obchodního rejstříku a dále rozhodne o obnovení likvidace a jmenuje likvidátora. Jmenovat může soud jak původního likvidátora, tak likvidátora nového.

Jinak bude postupováno v případě, kdy se nově zjištěný věřitel bude domáhat splnění své pohledávky po zániku společnosti. V takovém případě se totiž likvidace neobnovuje.²⁶ Přihlásí-li věřitel svou pohledávku po výmazu společnosti v obchodního rejstříku, může se splnění své pohledávky domáhat na jednotlivých společnících z titulu jejich ručení za dluhy společnosti, a to až do výše jejich podílu na likvidačním zůstatku (§ 39 zákona o obchodních korporacích).²⁷

²⁵ JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. Likvidace obchodních společností. C. H. Beck 2017. s. 158-159. ISBN: 978-80-7400-646-3

²⁶ Dědič, J. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. Díl I., Polygon, Praha 2002, str. 731.

²⁷ JOSKOVÁ, L. ŠAFRÁNEK, J. ČOUKOVÁ, P. PRAVDA, P. PRAVDOVÁ, M. *Nová společnost s ručením omezeným - aktualizované vydání*. Grada 2015. s. 219. ISBN: 978-80-247-5837-4.

4 Postavení likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců a jeho činnost

Je nesporné, že je potřeba vytvořit podmínky pro umožnění zániku těch právnických osob, které svou nečinností zaplňují právní prostor a to i tehdy, kdy náklady na jejich odstranění ponese stát, neboť je právě jím umožněno, aby takové útvary vznikly. V takových případech je třeba pověřit osobu, která danou funkci bude vykonávat jakožto profesionál, a které bude výkon funkce v daném subjektu přidělen na základě objektivního, předem daného způsobu a jejíž činnost bude v případě potřeby hrazena státem.

Tato část práce pojednává o likvidátorech jmenovaných na základě § 191 odst. 4 občanského zákoníku z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců. Zákon za tímto účelem zvolil osobu vedenou v seznamu insolvenčních správců, což vnímám jako logický krok s ohledem na jejich profesní zaměření a působnost v rámci insolvenčního řízení.

Takovým způsobem určený likvidátor nemá v zásadě žádný vztah k likvidované obchodní korporaci a nemá o ní jakýkoliv přehled. Likvidátor se standardně dostane k právnické osobě, která již několik let nefunguje (nebo nikdy ani nefungovala), je nemajetná, předlužená jednatel ani statutární orgán nemá o její existenci mnohdy ani ponětí. V takové situaci se dá předpokládat, že likvidátor nebude mít šanci získat ucelený přehled o právnické osobě, nebude mít k dispozici žádné účetnictví ani informace o věřitelích a majetku. Vyžádáním součinnosti od třetích osob na základě § 192 nového občanského zákoníku si likvidátor pouze ověří svou domněnku o neexistenci jakéhokoliv majetku. Jediné co mu bude známo, jsou pohledávky přihlášených věřitelů.

4.1 Osoba zapsaná v seznamu insolvenčních správců

Jmenování osoby likvidátora ze seznamu insolvenčních správců se využívá s situacích, kdy už soud prakticky nemá koho jiného jmenovat a zákon tím využívá jejich vysoké odborné způsobilosti. Vzniká zde otázka, zda musí se svým jmenováním do funkce souhlasit. Dle § 191 nového občanského zákoníku může být jedině člen statutárního orgánu jmenován i bez svého souhlasu. Z toho můžeme usuzovat, že všichni ostatní, včetně insolvenčního správce, musí se svým jmenováním souhlasit. Ale je vhodné si také připomenout, že jmenování insolvenčního správce je posledním nástrojem, kterým soud disponuje.

K tomuto vyslovil svůj názor Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 15. 8. 2015, sp. zn. 7 Cmo 425/2015, podle kterého „soud likvidátorem soudem zrušené právnické

osoby v první řadě jmenuje osobu vhodnou, kteroužto je osoba, která kromě toho, že splňuje předpoklady výkonu funkce člena statutárního orgánu příslušné právnické osoby a se svým jmenováním do funkce likvidátora souhlasí, má i informace o rušené právnické osobě nebo je dostatečně zvěhlá ve výkonu funkce likvidátora či má k výkonu této funkce dostatečně znalosti a schopnosti. Soud může jmenovat likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců jen nelze-li likvidátorem jmenovat osobu jinou.“

Do seznamu insolvenčních správců se zapisují osoby, kterým vzniklo právo vykonávat tuto činnost dle zákona o insolvenčních správcích. Osoby v tomto seznamu zapsané, ale nedávají žádný výslovný souhlas k vedení likvidací. Tedy jejich jmenování je, dá se říci, bez jejich souhlasu, z čehož vyplývá, že osoba likvidátora může být jmenována i proti své vůli.

Z výše zmíněného tedy usuzují, že likvidátor jmenovaný soudem nemůže ze své funkce odstoupit. Nabízí se zde pouze možnost navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával, což vyplývá z § 22 insolvenčního zákona, který stanoví, že osoba zapsaná do seznamu insolvenčních správců může své ustanovení insolvenčním správcem odmítnout, jen má-li pro to důležité důvody.

4.2 Způsobilost k výkonu funkce

Vzhledem k potřebně poměrně rozsáhlé znalosti nejen v oblasti práva, ale také ekonomie, účetnictví a daní, je žádoucí, aby k výkonu funkce byla taková osoba odborně zdatná. Jak již bylo řečeno, likvidátora ustanovuje soud ze seznamu insolvenčních správců, proto se se nejprve stručně podíváme na podmínky pro vznik osoby insolvenčního správce. Mezi obecné, zákonem dané podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce patří trestní bezúhonnost, plnoletost, neexistence překážek dle živnostenského zákona a způsobilost k právním úkonům.

Mezi specifické podmínky pro vydání povolení vykonávat činnost insolvenčního správce, a které jsou uvedeny v § 4 zákona o insolvenčních správcích, patří prokázání vysokoškolského vzdělání z magisterského studijního programu, vykonání zkoušky insolvenčního správce, odborná praxe a uzavření pojištění odpovědnosti za škodu. Po splnění všech výše zmíněných požadavků musí daná osoba podat návrh na zápis do seznamu insolvenčních správců. Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat činnost insolvenčního správce. Seznam insolvenčních správců, který vede ministerstvo, čítá ke dni 24. 2. 2018 na 506 aktivních subjektů. Z tohoto seznamu insolvenčních správců poté na základě § 191 odst. 4 může soud jmenovat

likvidátora. Podmínka, která se vztahuje již přímo na osobu likvidátora, je uvedena v § 189 odst. 1 nového občanského zákoníku, dle které likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu.

4.2.1 Omezení působnosti likvidátora

Dle ustanovení § 193 nového občanského zákoníku „*Likvidátor nabyvá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání...*“, dále dle ustanovení § 196 odst. 1 „*Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.*“

Likvidátor přebírá celou působnost statutárního orgánu, nikoli pouze oprávnění jednat za společnost. Tato působnost je tedy jak vnější, v podobě zastupování společnosti navenek ve vztahu k třetím osobám, tak vnitřní, působící dovnitř společnosti (vedení účetnictví, zpeněžování majetku společnosti, rozdělování likvidačního zůstatku atp.). Neznamená to však, že by snad společnost okamžikem jmenování likvidátora přišla o svůj statutární orgán. Funkce jednatele zůstává i nadále zachována, nicméně jde o pouhou „prázdnou schránku“ téměř bez jakýchkoli oprávnění. Jednateli zůstávají zachována zejména ta oprávnění, která směřují dovnitř společnosti vůči ostatním orgánům, zejména svolávání valných hromad, plnění informačních povinností atp.²⁸

Na tomto místě je třeba upozornit, že likvidátor nemůže vykonávat působnost statutárního orgánu v plném rozsahu, neboť jeho činnost je omezena výlučně na naplnění účelu likvidace. Jeho úkolem tedy je utlumit činnost společnosti, vypořádat její majetek, vyrovnat se s věřiteli a po naložení s likvidačním zůstatkem (je-li nějaký) společnost vymazat z obchodního rejstříku.

Komentář WoltersKluwer (právní systém ASPI) k ust. § 193 nového občanského zákoníku výslovně uvádí „*Vzhledem k tomu, že právnická osoba již nevykonává pravidelnou podnikatelskou nebo jinou činnost, k níž byla založena, ale prochází speciálním procesem likvidace, nelze ani likvidátora chápat jako běžný statutární nebo dozorčí orgán této osoby. Jde o orgán sui generis, na nějž působnost statutárního orgánu nepřechází v celém rozsahu, ale pouze v takovém rozsahu, v jakém je to potřebné pro provádění likvidace.*“

²⁸ Jednání za společnost ve zvláštních případech (zejména insolvence, likvidace). *Fulsoft.cz* [online]. Copyright © 1997 - 2018 by Dashöfer Holding, Ltd. a Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/jednani-za-spolecnost-ve-zvlastnich-pripadech-zejmena-insolvence-likvidace-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EqH-7vBkuHqseTxHhBCY7XXVRYFLS2WAvA/?e=1SosJM4haGrjYx4Y1YC0S6g&uid=1X-jlLQ4AmCYFSxDN4eO3jqmozLWL7ylm#title4>

Dále komentář WoltersKluwer (právní systém ASPI) k ust. § 196 nového občanského zákoníku výslovně uvádí: „*Působnost likvidátora omezuje občanský zákoník pouze na takové činnosti a právní jednání, která jsou limitována povahou a cílem likvidace. ... Pokud by likvidátor vykročil z rámce daného mu § 196 odst. 1, bude jeho jednání neplatné, protože odporuje zákonu.*“ Takovým příkladem může být uzavírání nových zakázek, neboť pokračování v další podnikatelské činnosti společnosti za účelem generování zisku zcela jistě nepatří pod utlumování činnosti společnosti vedoucí k jejímu výmazu z obchodního rejstříku.

Ze zákona se podává, že na likvidátora přešla pravomoc statutárního orgánu pouze v rozsahu, který je nezbytný k naplnění smyslu a účelu likvidace. Vykročení z tohoto rámce by bylo jednáním neplatným. Statutárnímu orgánu tedy přece jen zůstávají některé funkce zachovány. Likvidátor není například kompetentní osobou ke zproštění mlčenlivosti či k umožňování nahlédnutí do spisu. Osobou kompetentní ke zproštění mlčenlivosti Finančního úřadu je současný statutární orgán tj. jednatele. Odkázat zde můžeme také na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.11.2015, sp. zn. 29 Cdo 4747/2014, dle kterého nelze dovozovat, že by členům statutárního orgánu zůstávalo zbytkové jednatelské oprávnění, ale tím není vyloučeno, aby za určitých okolností zastupovali společnost v likvidaci – zpravidla tehdy, nebude-li likvidátor oprávněn společnost zatopit pro konflikt zájmů.

Pro úplnost je potřeba uvést, že v literatuře, ani v dosavadní publikované judikatuře, není právní postavení likvidátora obchodní korporace uspokojivě vyřešeno. Setkat se můžeme s názorem, že povaha jednání likvidátora je analogická povaze jednání statutárního orgánu likvidované obchodní společnosti, ale je zastáván i názor, že na likvidátora přechází oprávnění zastupovat společnost a obchodní vedení, nikoliv však další vnitřní záležitosti.²⁹

4.2.2 Podoba jednání za společnost

Vždy, když likvidátor jedná za společnost, musí být z tohoto jednání zřejmé, že takto činí z pozice likvidátora společnosti a to na základě ustanovení § 161 nového občanského zákoníku, dle kterého „*kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.*“ Ideálně tak, že k firmě společnosti připojí svůj podpis a současně uvede, že tak činí při výkonu funkce likvidátora.

²⁹ JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. Likvidace obchodních společností. C. H. Beck 2017. s. 71. ISBN: 978-80-7400-646-3

Likvidátor jedná za společnost nejen v soukromoprávních záležitostech společnosti s výše uvedeným omezením daným zachováním účelu likvidace, ale především v oblasti veřejnoprávní, kdy likvidátor obligatorně zastupuje společnost v řízení před soudy, orgány státní správy (zejména finančními úřady) a orgány samosprávy. V průběhu likvidace přísluší likvidátorovi rovněž zastupování společnosti v řízení před rejstříkovým soudem včetně podání návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku.³⁰

4.3 Práva, povinnosti a odpovědnost likvidátora jmenovaného soudem

Likvidátor disponuje právy a povinnostmi, jejichž výkon má zajistit efektivní průběh likvidace. S těmito se ale váže také trestní odpovědnost likvidátora. Průběh každé likvidace se liší a společně s tím se liší i práva o povinnosti, které je likvidátor oprávněn realizovat. Ty základní povinnosti likvidátora potřebné pro účelné a správné zvládnutí likvidace již vycházejí z předchozí kapitoly, kde byl popsán postup soudně nařízené likvidace. Účelem této kapitoly je si vymežit specifické i obecné povinnosti likvidátora a také vymežit si jeho práva, pojící se převážně s právem na odměnu a náhradu hotových výdajů, která likvidátorovi náleží a odpovědnost, která z jeho pochybení může vzniknout.

4.3.1 Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře

Základní povinností likvidátora je postupovat s péčí řádného hospodáře ve stejné míře, jako musí člen statutárního orgánu. Odpovídá totiž za svou činnost stejně jako členové statutárního orgánu. Jedná se o jednání loajální k zájmům společnosti s potřebnými znalostmi a pečlivostí a to podle § 159 odst. 1 nového občanského zákoníku³¹. Povinností postupovat s péčí řádného hospodáře myslí „základní, rámcová povinnost, která likvidátora tíží a kterou musí respektovat při jakémkoliv kroku, jenž jako likvidátor činí; povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře se jako obecný standard chování uplatní při plnění zákonných i smluvních

³⁰ Jednání za společnost ve zvláštních případech (zejména insolvence, likvidace). *Fulsoft.cz* [online]. Copyright © 1997 - 2018 by Dashöfer Holding, Ltd. a Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/jednani-za-spolecnost-ve-zvlastnich-pripadech-zejmena-insolvence-likvidace-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EqH-7vBkuHqseTxHhBCY7XXVRYFLS2WAvA/?e=1SosJM4haGrjYx4Y1YC0S6g&uid=1X-jILQ4AmCYFSxDN4eO3jqmozLWL7ylm#title4>

³¹ JOSKOVÁ Lucie, PRAVDA Pavel. Zákon o obchodních korporacích s komentářem. © Grada Publishing, a.s. 2014. ISBN: 978-80-247-4834-4. s. 12

práv a povinností. Povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře je korelátem široké míry autonomie, která likvidátorovi při výkonu jeho funkce náleží.“³²

Likvidátor je povinen postupovat s nezbytnou loajalitou. Prvek loajality má význam z hlediska obhajoby zájmů obchodní korporace a jeho smysl se projevuje zejména v případě, že by daný rozhodovací proces mohl ovlivnit prospěch sobě na úkor společnosti. Díky existenci povinnosti loajality je upřednostněn zájem společnosti. Význam tohoto aspektu je ale oslaben samotným účelem likvidace, která už nemá vytvářet zisk a dosahovat cílů svého vzniku, ale spěje k zániku.

4.3.2 Povinnost postupovat s odbornou péčí

Zákon o obchodních korporacích dále v § 51 odst. 1 ukládá, aby člen orgánu jednal pečlivě a s potřebnými znalostmi. Takovým způsobem jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace. Je třeba, aby byl likvidátor schopen rozpoznat své nedostatky v odbornosti a pro tyto případy zajistil pomoc jiných osob, které jsou na rozdíl od něj nositeli takových znalostí.³³

V případě likvidátora zapsaného v seznamu insolvenčních správců se bude uplatňovat i povinnost jednat v souladu s § 36 insolvenčního zákona, to znamená, že je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí – je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.

Pečlivost je také povinnost věnovat správě majetku náležitou pozornost a postupovat svědomitě, tj. činit jednotlivé kroky na základě relevantních informací a po zvážení více alternativ, pokud existují.³⁴

³² JOSKOVÁ Lucie, PRAVDA Pavel. Zákon o obchodních korporacích s komentářem. © Grada Publishing, a.s. 2014 .ISBN: 978-80-247-4834-4. s. 47

³³ JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. Likvidace obchodních společností. C. H. Beck 2017. s. 49. ISBN: 978-80-7400-646-3

³⁴ JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. Likvidace obchodních společností. C. H. Beck 2017. s. 49. ISBN: 978-80-7400-646-3

4.3.3 Právo na poskytnutí součinnosti třetích osob

Jmenoval-li likvidátora soud, jsou třetí osoby na základě § 192 nového občanského zákoníku povinny likvidátorovi poskytnout součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou jí povinny poskytnout insolvenčnímu správci.

Podle § 43 insolvenčního zákona orgány veřejné správy, zejména katastrální úřady, orgány evidující motorová vozidla a jiné správní úřady, jakož i notáři, soudní exekutoři, osoby vedoucí evidenci cenných papírů, finanční instituce, provozovatelé telekomunikačních služeb, provozovatelé poštovních služeb a jiné osoby, které se zabývají přepravou zásilek, vydavatelé tisku a dopravci poskytnou insolvenčnímu správci na jeho písemnou žádost bez zbytečného odkladu součinnost. Součinnost spočívá v tom, že orgány a osoby v něm uvedené poskytují insolvenčnímu správci údaje o majetku dlužníka a některé další údaje, které jsou nutné pro výkon správy, a to ve stejném rozsahu, v jakém by je poskytly přímo dlužníku. Tato součinnost spočívá také v tom, že uvedené orgány a osoby, které mají u sebe listiny nebo jiné věci, které mohou sloužit ke zjištění dlužníkovy majetku, je bez zbytečného odkladu po doručení žádosti vydají nebo zapůjčí insolvenčnímu správci. Jde-li o údaje vedené v elektronické podobě, splní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 povinnost poskytnout součinnost tím, že k nim insolvenčnímu správci umožní dálkový přístup. Součinnost se poskytuje bezplatně a nejde-li o orgány veřejné správy, přísluší tomu, kdo součinnost poskytl, právo na náhradu s tím spojených hotových výdajů. Podle § 44 odst. 1 insolvenčního zákona se součinnost poskytuje zejména tak, že

- a) osoby vedoucí evidenci cenných papírů sdělí insolvenčnímu správci údaje o tam evidovaných cenných papírech, které náleží do majetku dlužníka,*
- b) banky, spořitelní a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank sdělí insolvenčnímu správci čísla dlužníkových účtů, informují jej o stavech těchto účtů a pohybech peněžních prostředků na nich a podají mu informace o dlužníkových úschovách a vkladních knížkách,*
- c) provozovatelé poštovních služeb a jiné osoby, které se zabývají přepravou zásilek, informují insolvenčního správce o dlužníkových doručovacích místech, rozsahu a povaze doručovaných zásilek a úhrnu peněžních prostředků, které dlužník přijímá jejich prostřednictvím,*
- d) poskytovatelé služeb elektronických komunikací oznámí insolvenčnímu správci údaje o dlužníkových telefonních, dálkopisných, telefaxových a jiných elektronických stanicích a adresách, které nejsou uvedeny v dostupných seznamech,*

e) pojišťovny sdělí insolvenčnímu správci údaje o dlužnickových pojistných smlouvách a pojistných plněních,

f) vydavatelé tisku sdělí insolvenčnímu správci údaje o inzerci, která se týká majetkové podstaty,

g) dopravci sdělí insolvenčnímu správci údaje o přepravovaných dlužnickových věcech a jejich příjemci.

Na žádost orgánů a osob, od nichž vyžaduje součinnost, insolvenční správce doloží své ustanovení do funkce rozhodnutím insolvenčního soudu (§ 44 odst. 2 insolvenčního zákona). Ne však každý likvidátor jmenovaný soudem musí využít tento postup. Pokud likvidátor má informace o účetnictví, bankovních účtech, vozidlech a nemovitostech, je takovýto postup nadbytečný.

4.3.4 Povinnost vypořádat majetkové poměry

Likvidátor má za úkol likvidovaný majetek zpeněžit co nejchopárněji a co nejrychleji a vypořádat majetkové poměry likvidovaného subjektu včetně práv a závazků. Lhůtu k provedení likvidace nelze jednoznačně určit, lhůta závisí na složitosti likvidačního procesu a dalších okolností k likvidaci se vážící. Nejjednodušší formou prodeje majetku je prodej závodu jako celku, což může mít své výhody i nevýhody. Nevýhodou může být prodloužení likvidace v případě neúspěšného prodeje či nevyhnutelnému snížení ceny. Výhodou je skutečnost, že dojde k prodeji součástí i skoro neprodejných samostatně. Dalším způsobem je rozdělení majetku na jednotlivé soubory a prodat je samostatně. Při zpeněžování majetku musí být zachována transparentnost používaných způsobů prodeje a doložení učení prodejní ceny. Likvidátor může použít následující formy prodeje:

- veřejná dražba,
- veřejná soutěž,
- přímý prodej.

Provádění veřejných dražeb upravuje zákon č. 26/2000 Sb., v platném znění, zejména po novele zákonem č. 315/2006 Sb., o veřejných dražbách. Dražby je oprávněn na základě udělené koncese provádět dražebník. Likvidátor s dražebníkem uzavírají smlouvu o provedení dražby. Zákon rozlišuje dražby dobrovolné a nedobrovolné. V případě nařízených likvidací obchodních korporací jde vesměs o dražby dobrovolné, tedy na návrh likvidátora.

Veřejná soutěž je další možnou formou prodeje majetku likvidovaného subjektu. Veřejná soutěž se vyhlásí pro předem omezený počet neurčitých osob, které jsou ochotny

splnit podmínky soutěže a podat písemný návrh na uzavření kupní smlouvy. Tato forma prodeje se obvykle realizuje v případě, že okruh potenciálních kupců je omezen vzhledem ke specifikům prodáváného majetku nebo jako následný krok po neúspěšném průběhu dvou a více dražeb téhož majetku. Veřejná soutěž také přichází v úvahu při prodeji celého podniku a nedoporučuje se při prodeji jednotlivých kusů majetku.

Přímý prodej je formou prodeje majetku, kdy likvidátor prodává určitou část majetku konkrétní osobě. Obvykle se do kategorie přímých prodejů zahrnuje i prodej nejlepší nabídky po uzavření veřejného výběrového řízení. Je užitečné, aby měl likvidátor při tomto druhu prodeje např. znaleckým posudkem stanovenou objektivní prodejní cenu. Vyhne se tak podezření, že majetek byl prodán za cenu nižší, než je účetní hodnota a majetek tak zpeněžil za nápadně nevýhodných podmínek.³⁵

4.3.5 Účetní a daňové povinnosti

Společnost vstupuje do likvidace ke dni, k němuž je zrušena. Toto datum je rozhodující pro účetní a daňové povinnosti. Mimořádnou účetní závěrku sestavuje likvidátor bez odkladu den předcházející dni vstupu do likvidace. Účetní závěrka ke dni předcházejícímu vstupu do likvidace současně slouží likvidátorovi pro vyhotovení zahajovací rozvahy a soupisu jmění ke dni vstupu společnosti do likvidace, jejichž sestavení je vyžadováno § 199 nového občanského zákoníku. Ke dni vstupu do likvidace likvidátor tedy sestaví zahajovací rozvalu a také soupis jmění. Lhůta zde není stanovena, ale odvíjí se dále od požadavků společníků nebo věřitelů o zaslání soupisu jmění (dle § 199 odst. 2 likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá). Přiznání k daním z příjmů právnických osob za část zdaňovacího období, která uplynula přede dnem jejího vstupu do likvidace, je společnost povinna podat do 30 dnů ode dne jejího vstupu do likvidace.

Povinnost sestavit účetní závěrku a podat řádné daňové tvrzení společnosti poté trvá každoročně k rozvahovému dni až do skončení likvidace. Termíny pro podání přiznání v průběhu likvidace jsou standardní, tj. nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období nebo do 6 měsíců v případě využití služeb daňového poradce nebo u povinného auditu.

³⁵ PELIKÁN, Václav. *Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání*. © Grada Publishing, a.s. 2012. s. 68-69. ISBN 978-80-247-7341-4

K výmazu společnosti je potřeba souhlas finančního úřadu s výmazem z obchodního rejstříku, je tedy potřeba o něj finanční úřad požádat po podání daňového přiznání s kódem H (daňové přiznání ke dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku) a vyčkat na doručení souhlasu.

4.3.6 Trestní odpovědnost likvidátora

S činností likvidátora je spojeno dodržování mnoha předpisů a likvidátor odpovídá za jejich dodržování a za jejich porušení nese odpovědnost. Okruh trestných činů, které se mohou vyskytovat v souvislosti s činností likvidátora v pořadí podle trestního zákoníku:³⁶

§ 206 – Zpronevěra – *„Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“* Trestného činu by se likvidátor dopustil v případě, pokud by si přisvojil cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu obchodní korporace, která mu byla svěřena nebo pokud s věcí nebo jinou majetkovou hodnotou naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla cizí věc nebo jiná majetková hodnota dána do opatrovnictví nebo do dispozice, a to způsobem, který maří základní účel svěřeni.³⁷

§ 209 – Podvod – *„Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“* Obohacením se rozumí neoprávněné rozmožení majetku nebo majetkových práv likvidátorem, ať již jeho rozšířením nebo ušetřením nákladů, které by jinak byly z majetku likvidátora nebo někoho jiného vynaloženy.³⁸ Likvidátor také nesmí zatajovat informace o majetku při jeho zpeněžování.

§ 220 – Porušení povinnosti při správě cizího majetku – *„Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“* Škoda na cizím majetku může spočívat v zmenšení hodnoty takového

³⁶ PELIKÁN, Václav. *Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání.* © Grada Publishing, a.s. 2012. s. 21. ISBN 978-80-247-7341-4

³⁷ DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář.* Wolters Kluwer 2015. s. 1163. ISBN: 978-80-7478-790-4

³⁸ DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář.* Wolters Kluwer 2015. s. 1202. ISBN: 978-80-7478-790-4

majetku, tak v absenci obvyklého přírůstku na něm očekávatelného při jeho řádné správě a opatrování likvidátorem.³⁹

§ 221 – Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti – *„Kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.“* Škodou se zde rozumí jakékoliv snížení hodnoty svěřeného majetku nebo jinak opatrovaného majetku, může se jednat o snížení hodnoty v důsledku nedostatečné údržby, promlčení pohledávky, nutnosti zaplacení penále, pokuty, poplatku z prodlení, neuzavření pojistky proti živelné škodě, nezabezpečení majetku proti odcizení a podobného porušení tzv. odborné péče.⁴⁰

§ 222 – Poškození věřitele – *„Kdo, byť i jen částečně, zmaří uspokojení svého věřitele tím, že zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou, nebo odstraní, byť i jen část svého majetku, postoupí svou pohledávku, anebo převezme dluh jiného, zatíží věc, která je předmětem závazku, nebo ji pronajme, předstírá nebo uzná neexistující právo nebo závazek, předstírá nebo uzná právo nebo závazek ve větším rozsahu, než odpovídá skutečnosti, předstírá splnění závazku, nebo předstírá úpadek nebo svůj majetek jinak zdánlivě zmenšuje nebo předstírá jeho zánik, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti“.*

Dále stejně bude potrestán, kdo, byť i jen částečně, zmaří uspokojení věřitele jiné osoby tím, že *„zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo odstraní, byť i jen část majetku dlužníka, nebo k majetku dlužníka uplatní neexistující právo nebo pohledávku nebo existující právo nebo pohledávku ve vyšší hodnotě či lepším pořadí, než jaké má, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou.“*

Pro poškození věřitele je charakteristické poškozovací jednání ve vztahu k majetku věřitele, ve smyslu směřujícím k jeho poškození prostřednictvím zmenšení majetku dlužníka. Jeho podstatou je tedy zmaření uspokojení pohledávky věřitele.⁴¹

§ 223 – Zvýhodnění věřitele – *„Kdo jako dlužník, který je v úpadku, zmaří, byť i jen částečně, uspokojení svého věřitele zvýhodněním jiného věřitele, a způsobí tím na cizím*

³⁹ DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář*. Wolters Kluwer 2015. s. 1333. ISBN: 978-80-7478-790-4

⁴⁰ PELIKÁN, Václav. *Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání*. © Grada Publishing, a.s. 2012. s. 22. ISBN 978-80-247-7341-4

⁴¹ DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář*. Wolters Kluwer 2015. s. 1364. ISBN: 978-80-7478-790-4

majetku škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.“

§ 224 – Způsobení úpadku – kdo, byť i z hrubé nedbalosti, si přivodí úpadek tím, že „činí vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům, spravuje svůj majetek způsobem, který neodpovídá zákonem mu uloženým nebo smluvně převzatým povinnostem nebo je s nimi v hrubém nepoměru, užívá poskytnutý úvěr v rozporu nebo hrubém nepoměru s jeho účelem, poskytuje ze svého majetku půjčky nebo úvěry jiným osobám, ač to je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům, nebo učiní nad rámec obvyklého podnikatelského rizika obchod nebo operaci, která nenáleží k jeho pravidelné podnikatelské činnosti nebo je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.“

Stav úpadku, ať už ve formě neschopnosti dlužníka plnit své závazky nebo ve formě jeho předlužení, nestačí sám o sobě k trestní odpovědnosti, neboť by to bylo v rozporu s ústavní zásadou vyjádřenou v ustanovení čl. 8 odst. 2 větě druhé Listiny, která zní „*Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.*“ To však neznamená, že jednání určitým způsobem se stavem úpadku nemůže mít rozměr trestněprávní. Trestně postižitelným je stav úpadku s ohledem na ustanovený princip pouze ve spojení s dalším jednáním dlužníka.⁴²

§ 225 – Porušení povinnosti v insolvenčním řízení – „*Kdo v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozí účel insolvenčního řízení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.*“

§ 254 – Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění – trestného činu se dle tohoto zákona dopustí likvidátor pokud nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen, kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, nebo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady změní, zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají, a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně.

Dále se likvidátor trestného činu může dopustit pokud uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku, nadačního

⁴² DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář*. Wolters Kluwer 2015. s. 1417. ISBN: 978-80-7478-790-

rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek anebo v takových podkladech zamlčí podstatné skutečnosti, kdo v podkladech sloužících pro vypracování znaleckého posudku, který se přikládá k návrhu na zápis do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo v takových podkladech zamlčí podstatné údaje, nebo kdo jiného ohrozí nebo omezí na právech tím, že bez zbytečného odkladu nepodá návrh na zápis zákonem stanoveného údaje do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek nebo neuloží listinu do sbírky listin, ač je k tomu podle zákona nebo smlouvy povinen.⁴³

4.3.7 Právo na náhradu hotových výdajů

Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 479/2000 Sb. o odměně a náhradě hotových výdajů likvidátora a člena orgánu společnosti jmenovaného soudem byla bez náhrady zrušena dle ust. § 15 bod 1 vyhl. č. 323/2013 Sb. s datem účinnosti od 1. 1. 2014. Pro přiznání odměny a hotových výdajů likvidátora tak bylo nutno aplikovat předmětné nařízení č. 351/2013 Sb. Podle ust. § 4 nařízení jsou-li odměny a hotové výdaje náležející likvidátorovi, likvidačnímu správci a členu orgánu právnické osoby jmenovanému soudem hrazeny státem, vyplácí tyto částky soud, který odměnu určil.

Podle ust. § 9 odst. 1 nařízení likvidátorovi náleží cestovní náhrady v rozsahu a za podmínek stanovených pro zaměstnance v pracovním poměru v zákoníku práce s tím, že za pravidelné pracoviště likvidátora se považuje jeho sídlo, případně bydliště. Podle ust. § 9 odst. 2 nařízení likvidátor má právo na náhradu účelně vynaložených hotových výdajů v prokázané výši, nejvýše však ve výši odpovídající ceně obvyklé v době a místě uplatnění těchto hotových výdajů. Zejména se jedná o poštovné, telekomunikační poplatky, znalecké posudky, překlady, opisy, fotokopie, kancelářské potřeby atp.

4.3.8 Právo na odměnu

Právo na odměnu likvidátora vyplývá z nařízení vlády č. 351/2013 Sb., ze dne 16. října 2013, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním

⁴³ PELIKÁN, Václav. *Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání*. © Grada Publishing, a.s. 2012. s. 21. ISBN 978-80-247-7341-4

pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Základem pro určení odměny likvidačního správce vyplývající z § 10 odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., je výtěžek zpeněžení majetku tvořícího likvidační podstatu likvidačním správcem po odečtení nákladů vynaložených na správu majetku a nákladů vynaložených na jeho zpeněžení. Základem pro stanovení výše odměny je likvidační zůstatek, tedy čistý majetkový zůstatek, jenž vyplyne z likvidace. Odměna likvidátora činí ze základu:

do 100 000 Kč	15%,
nad 100 000 Kč do 500 000 Kč	15 000 Kč + 10 % z částky přesahující 100 000 Kč,
nad 500 000 Kč do 1 000 000 Kč	55 000 Kč + 7 % z částky přesahující 500 000 Kč,
nad 1 000 000 Kč do 20 000 000 Kč	90 000 Kč + 5 % z částky nad 1 000 000 Kč.

Tabulka 2 - vyčíslení odměny likvidátora na základě § 10 odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.

Částka nad 20 000 000 Kč se do základu pro určení odměny likvidátora nezapočítává.

Pokud ale není žádný majetek nalezen, nevznikne ani žádný likvidační zůstatek, ze kterého by mohla být odměna vypočítána. Nedostačuje-li tedy likvidační zůstatek k úhradě odměny likvidátora tak dle výše zmíněného nařízení v § 7 odst. 1 náleží likvidátorovi odměna ve výši 1 000 Kč. Podle okolností případu lze odměnu likvidátora přiměřeně zvýšit až do výše 20 000 Kč. Z praxe je mi známo, že v konečné zprávě likvidátor u společností, o jejichž likvidaci rozhodl Městský soud v Praze, likvidátor žádá o odměnu 10 000 Kč. Pokud se jedná o likvidaci přidělenou Krajským soudem v Ostravě, tak ten neuznává odměnu vyšší než 8 000 Kč. Pokud nevznikne likvidační zůstatek, hradí tuto odměnu likvidátorovi stát. Likvidátor má také nárok na odměnu a výši náhrady hotových výdajů (viz předchozí kapitola).

Odměna likvidátora také podléhá zdanění daní z příjmů fyzických osob dle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů a také odvodům na sociální a zdravotní pojištění. Když vezmeme v potaz, že konečná odměna likvidátora ještě ke všemu podléhá zdanění, tak přestává být toliko lákavá. Likvidace trvá půl roku až rok a i když soud uznává náhradu hotových výdajů, práci lidí a fixní náklady na provoz likvidátor hradí sám. Ve výsledku je čistý příjem z likvidace nařízené soudem ve výši pár tisíců.

5 Možnosti urychlení a usnadnění likvidace na modelovém příkladu

Likvidace „mrtvých“ společností je pro insolvenčního správce činnost zdlouhavá a administrativně poměrně náročná. Likvidace takovéto společnosti, jenž byla nařízena soudem trvá v ideálním případě přibližně půl roku, ale může se protáhnout i na rok vzhledem k přísunu takovýchto společností. Podkapitoly jsou tvořeny převážně z poznatků z vlastní praxe, se kterými jsem se setkala jako asistentka insolvenčního správce.

Prísun soudně nařízených likvidací se stále zvyšuje, což zároveň zvyšuje administrativní náročnost nejen pro insolvenčního správce, ale také pro ostatní orgány státní správy, finanční úřady, magistráty, banky atd., které musejí likvidátorovi součinnost poskytnout zdarma. V této části práce jsem se rozhodla poukázat na některá úskalí, která likvidátor musí v průběhu likvidace z rozhodnutí soudu překonávat. Pokouším se také nalézt řešení, která by mohla přispět k plynulosti a urychlení likvidace.

Demonstraci časové náročnosti jsem se rozhodla představit na reálném příkladu, pro který bude sloužit likvidace obchodní korporace ABC s.r.o. Poznámám, že následující průběh likvidace po domluvě ve společnosti, která mi umožnila problematiku zpracovat, uvádím pod fiktivním názvem. Tuto společnost jsem zvolila z důvodu, že průběh její likvidace je typickým příkladem, při kterém likvidátor nedohledá ničeho, krom závazků.

5.1 Průběh likvidace obchodní korporace ABC s.r.o.

Městský soud v Praze rozhodl ve věci obchodní korporace ABC s.r.o., se sídlem v Praze 5 za účasti jednatele společnosti pocházejícím z Lotyšska o zrušení obchodní korporace a jmenování likvidátora. Společnost byla zapsána do veřejného rejstříku 19. 5. 2008 s uvedeným předmětem podnikání v oblasti zprostředkování obchodu a služeb.

Soud rozhodl o zrušení společnosti z důvodu, že obchodní korporace pozbyla právní důvod k užívání prostor, kam umístila své sídlo. Obchodní korporace byla rejstříkovým soudem dne 24. 11. 2011 vyzvána k podání návrhu na zápis změny sídla ve veřejném rejstříku ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy a zároveň upozorněna, že v případě neodstranění výše uvedeného nesouladu ji může soud zrušit s likvidací. Vzhledem k tomu, že na výzvu soudu ve lhůtě shora uvedené obchodní korporace nereagovala a obsah zápisu sídla ve veřejném rejstříku odporuje donucujícímu ustanovení zákona, konkrétně povinnosti mít právní důvod k užívání prostor, kam bylo umístěno sídlo (§ 14 zák. č. 304/2013 Sb.), je dán důvod pro zrušení právnické osoby podle ust. § 172 odst. 1 písm. d) občanského zákoníku; podle tohoto

ustanovení soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže tak stanoví zákon. Zákonem stanovený důvod soud shledal v ustanovení § 9 odst. 1 zák. č. 304/2013 Sb., neboť obsah zápisu ve veřejném rejstříku odporuje donucujícímu ustanovení zákona a nelze dosáhnout nápravy jinak. Soud tedy obchodní korporaci zrušil a podle § 191 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb. jmenoval likvidátora.

Své funkce se likvidátor ujal ihned po doručení shora uvedeného usnesení, respektive po nabytí právní moci usnesení, dne 5. 10. 2016, kdy učinil kroky směřující ke zjištění majetku a závazků společnosti, a to bez součinnosti posledního známého jednatele a společnosti, když tito byli již nekontaktní.

Ke dni 4. 10. 2016, tj. dni předcházejícímu vstupu společnosti do likvidace byla sestavena účetní závěrka. Dále ke dni vstupu společnosti do likvidace likvidátor sestavil likvidační účetní rozvahu a vyhotovil soupis jmění společnosti, přičemž nebyl zjištěn žádný majetek společnosti. Ke dni vstupu do likvidace neměla společnost žádné věřitele a neevidovala žádné pohledávky.

Likvidátor v souladu s ustanovením § 198 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., nového občanského zákoníku ve znění pozdějších právních předpisů, zveřejnil dne 27. 12. 2016 první oznámení o vstupu společnosti do likvidace v Obchodním věstníku a podruhé tak učinil 10. 1. 2017 společně s výzvou pro věřitele necht' se přihlásí se svými pohledávkami do likvidace.

Vstup společnosti do likvidace byl spolu s výzvou k přihlášení pohledávek za společností oznámen známým věřitelům společnosti, kteří byli zjištěni na základě písemností pocházejících z datové schránky, a to:

- MONETA Auto, s.r.o., Vyskočilova 1422/4a, 140 28 Praha 4, IČO: 60112743
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, Templová 747, 110 01 Praha 1, IČO: 47116617
- Exekutorský úřad Přerov, Komenského 38, 750 00 Přerov, IČO: 04886674
- Exekutorský úřad Praha 3, Strojírenská 47/18, 155 21 Praha 5 - Zličín, IČO: 72065699
- Vodafone Czech Republic a.s., Vinohradská 3217/167, 100 00 Praha 10, IČO: 25788001
- PODA a.s., 28. října 1168/102, 702 00 Ostrava, IČO: 25816179
- O2 Czech Republic a.s., Za Brumlovkou 266/2, 140 00 Praha 4, IČO: 60193336
- Exekutorský úřad Praha - východ, Michelská 1326/62. 140 00 Praha 4, IČO: 60351268

- Exekutorský úřad Znojmo, Rooseveltova 2, 669 02 Znojmo, IČO: 29301769

V průběhu likvidace nebyl zjištěn žádný majetek, přičemž o součinnost byly požádány v souladu s ust. § 192 občanského zákoníku ve spojení s ustanovením § 43 a 44 insolvenčního zákona tyto subjekty:

- Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka a.s., Fio banka, a.s., Komerční banka, a.s., MONETA Money Bank, a.s., Raiffeisenbank a.s., a to ve směru, zda-li shora obchodní korporace vlastní bankovní či jiný účet, případně jiné peněžní prostředky či jiný majetek, v případě, že obchodní korporace má aktivní účet, zažádal o blokaci disponibilní částky a sdělení dalších podstatných informací pro zdárný průběh likvidace.
- Finanční úřad pro hlavní město Prahu, územní pracoviště pro Prahu 6 jako místně příslušného správce daně zažádal likvidátor o poskytnutí těchto informací: k jakým daním je společnost registrována, jaký byl poslední hospodářský výsledek společnosti, čísla peněžních účtů a adresy bank, které tyto účty vedou, zaslání posledního daňového přiznání, zda-li eviduje nějaký majetek společnosti, popřípadě má o tomto majetku povědomost a jaké eviduje pohledávky za shora uvedenou společností, zda-li eviduje přeplatek na dani, případně další relevantní informace pro zdárný průběh likvidace.
- Česká správa sociálního zabezpečení - zda-li jsou u obchodní korporace evidováni aktivní zaměstnanci, sdělení všech závazků obchodních korporací na případných nedoplatecích na sociálním pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, případně výši dalších závazků, zda-li eviduje přeplatek u shora jmenovaných obchodních korporací, zda-li eviduje nějaký majetek obchodních korporací, případně další informace důležité pro splnění účelu likvidace.
- Český úřad zeměměřičský a katastrální zažádal likvidátor o výpis z katastru nemovitostí obchodní korporace, případně další informace důležité pro splnění účelu likvidace.
- Centrální depozitář cenných papírů likvidátor zažádal o sdělení, zda společnost není vlastníkem cenných papírů.
- Úřad průmyslového vlastnictví likvidátor vyzval k poskytnutí informací ve směru, zda-li eviduje u obchodní korporace jakékoliv vynálezy či patenty, ochranné známky, užité či průmyslové vzory, anebo ve vztahu k tomuto označení původu či zeměpisné označení, případně další informace důležité pro splnění účelu likvidace.

- Úřad práce České republiky likvidátor vyzval k sdělení výše všech závazků, které vůči obchodní korporaci evidují, zda-li eviduje nějaký majetek obchodních korporací, tj. dávky, dotace apod., v případě že ano, tak v jaké výši, případně další informace důležité pro splnění účelu likvidace.
- Magistrát hlavního města Prahy, odbor dopravně-správních činností vyzval k poskytnutí informací zda-li obchodní korporace není evidována v registru silničních vozidel, popřípadě, zda nevlastnila v posledních 5ti letech motorová vozidla a na koho tato případně převedla.

Na základě poskytnutých součinností reakcí na výzvy k přihlášení pohledávek byly zjištěny tyto závazky:

- MONETA Auto, s.r.o., IČO: 60112743 – 355 584,35 Kč - nesplacený úvěr
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 47116617 – 13 783 Kč - neuhrazené pojistné
- Vodafone Czech Republic a.s., IČO: 25788001 – 17 605 Kč – neuhrazená pohledávka
- Exekutorský úřad Praha - východ, IČO: 60351268 – 7 865 Kč – náklady exekuce
- Městský soud v Praze, IČO: 00215660 – 2 000 Kč – soudní poplatek

V rámci likvidace nebyl zjištěn žádný další likvidační majetek, z kterého by bylo možno uspokojit výši závazků společnosti.

Archivace dokumentů byla projednána se Státním oblastním archivem v Praze, kdy bylo sděleno, že dokumenty vzešlé z likvidace budou archivovány na adrese sídla likvidátora.

S ohledem na skutkovou a právní složitost dané likvidace, jakož i s ohledem na časové hledisko, likvidátor nárokuje odměnu ve výši 10 000 Kč, která mu dle časového hlediska skutečně náleží.

Souhrn provedených likvidačních úkonů s časovým hlediskem:

Úkon	Časové hledisko v minutách
Založení likvidačního spisu	60
Vytištění zpráv z datové schránky a studium zpráv z této (celkem 52 zpráv)	520
Lustrace majetku a prověřování právních a neúčinných jednání (12 subjektů)	120
Výzva v Obchodním věstníku	60

Oznámení a výzva známým věřitelům	200
Jednání s orgány státní správy a věřiteli	300
Projednání a zabezpečení archivace dokumentů	60
Příprava konečné zprávy a výmaz z Obchodního rejstříku	180
Celkem v minutách	1 500
Celkem v hodinách	25 hod

Tabulka 3 - souhrn provedených likvidačních úkonů s časovým hlediskem u společnosti ABC s.r.o. „v likvidaci“

Náhrada hotových výdajů:

Náklady na poštovné	366,00 Kč
Náklady na fotokopie a opisy (cca 358 stran fotokopí – 2,- Kč/str. – dle kopírovacích center, kancelářské potřeby 125,- Kč + 40,- Kč pořadač a archivační krabice)	881,00 Kč
Náklady na telekomunikace	250,00 Kč
Náklady za zveřejnění výzvy v Obchodním věstníku ve výši	2 178,00 Kč
Náklady na fakturaci v Centrálním depozitáři cenných papírů, a.s.	104,06 Kč
Celkem	3 779,06 Kč
Celkem k úhradě (odměna a náhrada hotových výdajů)	13 779,06 Kč

Tabulka 4 - náhrada hotových výdajů za likvidaci společnosti ABC s.r.o. "v likvidaci"

V souladu s ust. § 238 odst. 1 daňového řádu likvidátor zažádal 4. 10. 2017 Finanční úřad pro hlavní město Prahu, Územní pracoviště pro Prahu 5 o vydání souhlasu s výmazem obchodní korporace z obchodního rejstříku. Dne 3. 11. 2017 vydal Finanční úřad pro hlavní město Prahu, územní pracoviště pro Prahu 5, rozhodnutí se souhlasem s výmazem společnosti z Obchodního rejstříku a přihlédl ke skutečnostem, že likvidátor jmenovaný soudem nedohledal žádný majetek, ze kterého by bylo možné pohledávky uhradit a společnost je nečinná.

Návrh na výmaz z obchodního rejstříku zaslal likvidátor dne 10. 11. 2017 společně s konečnou zprávou o průběhu likvidace, prohlášením likvidátora o prověření možnosti uplatnit neúčinnost nebo neplatnost právních jednání dlužníka, potvrzení o prvním a druhém zveřejnění v obchodním věstníku a souhlas správce daně s výmazem.

Městský soud v Praze rozhodl v právní věci navrhovatele: ABC s.r.o. v likvidaci o návrhu na zápis výmazu do obchodního rejstříku takto: vymazává se společnost ABC s.r.o. v likvidaci se sídlem v Praze 5 z obchodního rejstříku. Právní důvod výmazu: ukončení likvidace (společnost byla zrušena s likvidací, a to rozhodnutím soudu) - výmaz dle ust. § 82 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb.

Na základě usnesení o výmazu likvidátor zažádal Městský soud v Praze o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů, společně s fakturami, které prokazovaly vznik hotových nákladů (faktury z obchodního věstníku, poštovní podací archy, faktura na základě které byl vystaven výpis z Centrálního depozitáře cenných papírů).

Vzhledem k tomu, že likvidátor předložil soudu konečnou zprávu o průběhu likvidace a navrhl mu, aby tuto konečnou zprávu schválil, a vzhledem k tomu, že likvidátor byl do funkce likvidátora obchodní korporace povolán soudem, postupoval soud podle § 205 odst. 2 věty první občanského zákoníku a předloženou konečnou zprávu o průběhu likvidace 3. 11. 2018 schválil. Vzhledem k tomu, že likvidátor, jmenovaný soudem, v této věci likvidaci společnosti ukončil a společnost byla z obchodního rejstříku ke dni 21. 11. 2017 vymazána, vznikl mu nárok na přiznání odměny a náhradu nákladů, které v souvislosti s likvidací vznikly. S přihlédnutím k administrativní náročnosti, hospodárnosti likvidace přiznal soud likvidátorovi dle ust. § 7 odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. zvýšenou odměnu ve výši 10 000 Kč. Likvidátorovi se také přiznala náhrada hotových výdajů spojených s likvidací společnosti ve výši 3 779,06 Kč, která byla vyplacena stejným způsobem jako odměna.

5.2 Administrativní činnost a správa

Obsahem této podkapitoly jsou vlastní návrhy na možné usnadnění procesu likvidace společně s praktickými radami pro udržení kontroly nad nimi.

5.2.1 Správa datové schránky

Datová schránka je v českém právním řádu od roku 2009 definována jako elektronické úložiště speciálního typu zřízené podle příslušného zákona č. 300/2008 Sb. o elektronických

úkonech a autorizované konverzi dokumentů, které je určeno k doručování elektronických dokumentů mezi orgány veřejné moci na straně jedné a fyzickými a právníckými osobami na straně druhé (od 1. ledna 2010 fyzické i právnícké osoby mezi sebou). Datová schránka je povinná pro orgány státní moci a právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku, dobrovolná je pro většinu podnikajících fyzických osob, zřídit si ji mohou i nepodnikající fyzické osoby.

Orgány veřejné moci jsou povinny posílat dokumenty adresátům přednostně do datové schránky, mají-li ji zřízenou, a vzhledem k právní fikci doručení tak mají subjekty, jimž schránka byla zřízena, de facto povinnost si z ní dokumenty vyzvedávat. Což se v mnoha případech neděje.

Po nabytí právní moci usnesení o zrušení obchodní korporace jsou likvidátorovi doručeny přístupové údaje k datové schránce likvidované společnosti. Tuto schránku je likvidátor povinen vybrat. Někdy se ve schránce nachází i 250 zpráv a tisk proto zabere několik hodin, a to z důvodu, že zprávy musejí být zvlášť otevírány, tisknuty jednotlivě a to i s příloženými přílohami. Tento proces by usnadnil program, který zvládne vytisknout celou datovou schránku najednou. Mohlo by se jednat také o konkrétní tiskový příkaz, který by byl přímo obsahem datových schránek.

Dalším úskalím je odesílání a vybírání nově příchozích zpráv z datových schránek a samotná manipulace s přidělenou datovou schránkou. Likvidátor totiž k odesílání zpráv musí přednostně používat datovou schránku společnosti a na všechny příchozí zprávy také reagovat. Vstup do datové schránky vyžaduje zadání přiděleného uživatelského jména, hesla a opisu kódu z obrázku. Jelikož počet přidělených likvidací se může pohybovat i ve stovkách společností, je vhodné vytvořit databázi, která usnadní orientaci k přístupovým údajům. I přesto je neustálý vstup do datových schránek zdlouhavý a i tady by byla pro likvidátora výhodná existence softwaru nebo jiného nadstavbového řešení.

Informační systém datových schránek jednoduše nabízí pouze primární funkce pro čtení a odesílání zpráv a dokumentů, ale prakticky žádné pro jejich další zpracování.

Řešení ale existuje. Řada výrobců software nabízí řešení pro datové schránky, které mají zajistit třídění a filtrování zpráv, archivaci veškerých zpráv a souvisejících dokumentů, plánování a zadávání úkolů zpracování nad datovými zprávami, možnost pracovat s více datovými schránkami atd. Problémem však může být cena, která pořízením může zbytečně navyšovat náklady likvidace. Níže jako příklad uvádím dvě softwarová řešení, která jsou praktická pro potřeby správy datových schránek likvidátora.

Multischránka – podle internetové stránky je program určen pro každého, kdo používá datovou schránku, že dokáže komunikovat s webovým rozhraním datových zpráv a

spravovat úřední korespondenci, tj. přijímat, zpracovávat a odesílat datové zprávy procházející webovým rozhraním datových schránek, archivovat zprávy nebo udržovat vlastní adresář. Aplikace nabízí i další funkce, zmiňuje například práci s více datovými schránkami najednou (pouze v placené verzi). Cena je zatížena pouze jednorázovým poplatkem a to 1 815 Kč.⁴⁴

Recomando na svých stránkách referencuje, že je nejpoužívanějším softwarem pro datové schránky v České republice, používá jej přes 3 500 zákazníků, kteří dohromady spravují přes 10 000 datových schránek. Dále uvádí, že program je neustále vyvíjen k plnění aktuálních požadavků. Po přihlášení lze (ve verzi profi) vytvořit neomezené propojení k datovým schránkám a všechny tak spravovat z jednoho prostředí. Cena takovéto licence s aktualizacemi na 12 měsíců stojí 4 900 Kč bez DPH. Na 36 měsíců 3 990 Kč bez DPH. Tedy program není zatížen pouze jednorázovým poplatkem, ale také cenou aktualizací.⁴⁵

Obě řešení jsem vyzkoušela pouze v trial verzi, tedy nebyla jsem schopna propojit více datových schránek, ale oba programy tuto možnost po zaplacení plné verze nabízejí. S několika datovými schránkami lze poté pracovat bez potřeby neustálého odhlašování a přihlašování, ale pouze přepnutím v seznamu datových schránek. Datová zpráva po otevření datové schránky do 90 dnů zmizí, ale v těchto programech lze data archivovat. Celkově mi komfortnější přišlo uživatelské rozhraní programu Recomando, ale oba jsou jednoduché na ovládání i orientaci. Na co jsem však v žádném z nabízených programů nenarazila, byla možnost modifikace tisku celé datové schránky.

5.2.2 Zasilání a zpracování součinností

Jak již z předcházejících kapitol víme, likvidátor při zjišťování majetkové podstaty disponuje právem vyzvat k součinnosti třetí osoby. Obecně likvidátor výzvou kontaktuje banky, soudy, finanční úřady, správu sociálního zabezpečení, příslušné odbory dopravy, úřady práce, celní úřady a také úřad průmyslového vlastnictví. Součinnost je vhodné sestavit hromadně pro ušetření korespondenčních nákladů, ale je také třeba brát na vědomí, že úřady nerady zpracovávají žádost o součinnost s více než 10 společnostmi najednou.

Když zasíláme součinnosti bankám, žádáme o poskytnutí sdělení, zda uvedená obchodní korporace vlastní bankovní či jiný účet. Součinnost je vhodné doplnit i o žádost o blokaci disponibilní částky v případě, že korporace má aktivní účet. Pokud likvidátor nalezne

⁴⁴Multischránka [online]. Copyright 2016 AMOS Software. Dostupné z: <http://multischranka.cz/>

⁴⁵Recomando [online]. © 2009 - 2017 Dignita, s.r.o. Dostupné z: <https://www.recomando.cz/>

účet, zažádá o jeho zrušení a pokud se na účtu nacházejí peníze, zažádá o jejich převedení. Problém nastává, když je účet blokován exekučním nebo finančním úřadem. Likvidátor může zažádat o zrušení blokace pro nemajetnost dlužníka, ale nemusí mu být vyhověno, což opět komplikuje a prodlužuje proces likvidace. Také asi není úplně na místě vyzývat všechny banky. V prosinci 2017 v ČR působilo celkem 45 bank a poboček zahraničních bank⁴⁶. Z praktických důvodů je běžné vyzvat ty největší a nejznámější.

Úřad průmyslového vlastnictví žádáme o podání informací k případným vynálezům, patentům, ochranným známkám, užitným či průmyslovým vzorům. Pokud přijde nález pozitivní s tím, že korporace je majitelem například ochranné známky, likvidátor musí tuto známku zpeněžit. Za dobu své praxe jsem se setkala se dvěma takovými nálezy. Pokaždé se jednalo o ochrannou známku v podobě loga společnosti. I když je předvídatelné, že logo korporace, která prakticky nikdy nevyvíjela svou činnost, také nenabývá žádné směnečné hodnoty, musí likvidátor zveřejnit inzerát např. na burze insolvenčních správců a pokusit se známku prodat. Takhle se může likvidace opět protáhnout o klidně i půl roku, dokud nenadejde ta správná chvíle, aby likvidátor prohlásil ochrannou známku za bezcennou a mohl zažádat o její zrušení a následný výmaz korporace.

Správce daně, kterým je příslušný finanční úřad, likvidátor žádá o sdělení k jakým daním je společnost registrována, aby mohl zažádat o jejich zrušení. Je vhodné zažádat také o poslední hospodářský výsledek společnosti, čísla peněžních účtů a adresy bank, které tyto účty vedou, zaslání posledního daňového přiznání, zda-li eviduje nějaký majetek společnosti, případně má o tomto majetku nějaké povědomí nebo zda-li eviduje přeplatek na dani atp.

Na Českou správu sociálního zabezpečení se likvidátor obrací s dotazem, zda jsou u obchodní korporace evidováni aktivní zaměstnanci a v případě že ano, zažádat zároveň o sdělení veškerých kontaktů na tyto. Likvidátor s nimi totiž následně musí ukončit pracovní poměr a odhlásit od příslušných úřadů. Pokud se likvidátor ani tímto způsobem nedokáže s přihlášeným zaměstnancem spojit a jelikož pozbývá jakékoliv jiné dokumentace potřebné pro odhlášení, může likvidátor zažádat o odhlášení přímo Českou správu sociálního zabezpečení. Setkala jsem se s případy, kdy bylo takovému odhlášení vyhověno, i když to není standartní postup. Každopádně pokud má společnost více zaměstnanců, tak příprava a zasílání výpovědí zabere podstatně dost času.

⁴⁶ ČNB, Bankovní statistika, dostupné z:

https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html

Prověření vlastnictví motorových vozidel je také neodmyslitelnou částí činnosti likvidátora. Likvidátor zjišťuje, zda obchodní korporace není evidována v příslušném registru silničních vozidel, případně, zda nevlastnila 5 let zpětně motorová vozidla a na koho tato převedla. Pokud je společnost vlastníkem vozidla a likvidátor pozbývá jakékoliv informace o tom, kde se vozidlo nachází, zažádá o prošetření policií České republiky. Pokud společnost v posledních 5 letech vlastnila vozidlo, ale na někoho jej převedla, žádá likvidátor dotyčnou osobu o zaslání kopie kupní smlouvy, aby ji mohl posoudit z hlediska neplatnosti a neúčinnosti.

Všechny součinnosti je vhodné sestavit tak, aby jednou zprávou odpověděly na co nejvíce podstatných informací a likvidátor se tak vyhnul zbytečnému dopisování s úřady. Jde tedy o formulaci žádosti například takto: „*V případě, že máte povědomí o majetku, žádám o sdělení, kde se nachází*“, čímž získá likvidátor více informací najednou a nemusí již úřady případně znovu kontaktovat.

5.2.3 Organizace práce

Kolem likvidací se točí hned několik činností. Zpracování přijaté pošty, obsluha a komunikace skrz datovou schránku a email, zakládání spisů, práce s obchodním rejstříkem, katastr nemovitostí, živnostenským rejstříkem, zveřejňování likvidace v obchodním věstníku, tisk datových zpráv, tvorba výzev ke kontaktování likvidátora, přihlášení pohledávek, poskytnutí součinnosti a následné jejich zpracování, komunikace s úřady, policií a dalšími orgány státní správy, odpovídání na dotazy, poskytování soupisů jmění, tvorba rozvahy, tvorba účetní závěrky, rušení živnostenských oprávnění, odhlašování zaměstnanců, pátrání po majetku, rušení čísel účtů a převedení jejich zůstatků, zasílání žádostí o výmaz z obchodního rejstříku, tvorba konečné zprávy, zasílání žádosti o odměny, tvorba insolvenčních návrhů, ale také zaučování nových lidí a mnoho dalšího.

Jelikož je s likvidacemi spojeno tolik různých administrativních činností, je pochopitelné, že je všechny likvidátor neprovádí sám. Týmu lidí, kteří tyto funkce vykonávají, by měly být jasně dány povinnosti, pravomoci a odpovědnosti. Odpovědnost za jejich splnění musí být také doprovázena dostatečnou pravomocí k jeho zajištění. Za důležité pokládám také vhodně písemně sestavené pracovní postupy, aby případné předání pracovní náplně bylo jasně podložené. Lidé musí vědět, jaké činnosti spadají do jejich kompetence a jaké bez zbytečného odkladu předají dál. Pokud jsou správně nastaveny povinnosti, je lépe zjiřitelná také odpovědnost z nich vyplývající. Forma však záleží pouze na likvidátorovi.

5.3 Přibližné odvození počtu neaktivních obchodních korporací

Jelikož jsem nedokázala získat přístup k soudním statistikám, které by zaznamenávaly počty soudně nařízených likvidací „mrtvých společností“, rozhodla jsem se toto přibližné číslo odvodit sama a zvolila jsem pro tento účel práci se statistickými údaji společnosti CRIF – Czech Credit Bureau, a.s., která obsahuje informace o více než milionech podnikatelských subjektů a fyzických osob z České a Slovenské republiky. Mezi statistiky, které společnost vede, patří mimo jiné vzniky a zániky ekonomických subjektů České republiky s rozdělením na obchodní společnosti a fyzické podnikající osoby (informace o těchto ekonomických subjektech čerpá z Českého statistického úřadu).⁴⁷ Tedy je důležité poznamenat, že následující údaje nekorespondují přímo se soudními likvidacemi, protože jsou do nich zahrnuty všechny případy zániků. Proto jsou následující data brána pouze pro nastínění situace.

Z nadcházejícího grafu je zřejmé, že v letech 2016 je zaznamenán největší počet nově vzniklých společností a v roce 2002 nejmenší (cca 11 tisíc). Co se týče počtu zániků, tak tento růst je poměrně stabilní, větší nárůst je zaznamenán v posledních letech, konkrétně v roce 2014, ale pravděpodobně v reakci na míru nárůstu nově vzniklých korporací. Trend vzniku i zániku je obecně rostoucí, což může i nemusí znamenat zvýšení počtu soudních likvidací.

Graf 1 - Vývoj vzniků a zániků ekonomických subjektů

⁴⁷ Ondřej Pirohanič, CRIF,a.s. Vzniky a zániky ekonomických subjektů ČR. *Informace o firmách* [online]. 2017 v Praze. s. 5. Dostupné z: http://www.informaceofirmach.cz/wp-content/uploads/2017/09/Vznikyzaniky-29_05_2017.pdf

Analýza CRIF ale na hospodářsky pasivní ekonomické subjekty tak úplně nezapomněla. Uvědomuje si, že ne všechny registrované obchodní společnosti a podnikatelé skutečně podnikají. Dále však uvádí, že na základě veřejně dostupných zdrojů nelze počty pasivních obchodních společností zjistit úplně přesně a jejich počty tak může jen odhadovat. Jako zdroj odhadu počtu pasivních a aktivních společností byla použita Sběrka listin Obchodního rejstříku vedená ministerstvem spravedlnosti České republiky a také statistickým šetřením provedeným Českým statistickým úřadem. Za hospodářsky aktivní společnosti byly vzaty takové, které vykázaly nenulové tržby a zahrnuty byly také počty obchodních společností se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Podíl aktivních obchodních korporací ke všem obchodním korporacím činí dle analýzy 70,34% se směrodatnou odchylkou +/- 3,19%. Z výsledku lze usoudit, že se jedná o poměrně stabilní poměr.

Pokud tedy v roce 2016 bylo na území České republiky celkem 476 493 obchodních korporací, podíl aktivních byl přibližně 335 165 a pasivních 141 328. Lze tedy uvažovat, že na soudní návrh na zrušení společnosti s likvidací čeká ještě přibližně 141 tisíc společností. S rostoucím trendem vzniku nových společností můžeme předpokládat nárůst tohoto čísla. Vzhledem k seznamu insolvenčních správců, ze kterého soudy likvidátory jmenují a kterých se čítá na 505, se likvidace z rozhodnutí soudu a očištění obchodního rejstříku stále jeví jako „běh na dlouhou trať“.

5.4 Dopady právní úpravy společnosti s ručením omezeným na oblast likvidací

V praxi nejpočetnější skupinou likvidovaných subjektů jsou společnosti s ručením omezeným. Počínaje rokem 2014 došlo ke zjednodušení podmínek pro založení této právní formy podnikání, ale jak vyplývá z analýzy společnosti CRIF – Czech Credit Bureau, k výraznému nárůstu nově vzniklých ani tak nedošlo. Jejich počet se zvýšil mírně, došlo však k poklesu jejich podílu v rámci celku.⁴⁸ I přesto je společnost s ručením omezeným stále nejčastěji zakládanou obchodní korporací a proto jsem se rozhodla porovnat starou právní úpravu s tou novou - zda opravdu změny nepřinesly o tolik snadnější vstup do podnikání.

S nabytím účinnosti nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích byly vyvolány především diskuze o ručení a odpovědnosti za závazky jak samotnou

⁴⁸ Češi zakládají stále více firem. Tradiční právní formy podnikání ale nechtějí. *Hospodářské noviny*. [online]. Copyright © 1996-2018 Economia, a.s. 25.11.2014. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-63164960-cesi-zakladaji-stale-vice-firem-tradicni-pravni-formy-podnikani-ale-nechteji>

společností, tak ručení za závazky statutárními orgány, tedy jejich jednatelem. Společnost s ručením omezeným nese plnou odpovědnost za své závazky a nesla ji tak i před rokem 2014, to znamená, že pokud má dluhy nebo způsobí škodu, nahrazuje ji veškerým svým obchodním majetkem. Předchozí právní úprava i úprava nová řeší ručení společníků společnosti s ručením omezeným stále stejně. Společník s.r.o. ručí za závazky společnosti podle ustanovení uvedeného v § 132 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, podle kterého ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nespĺnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.

Snadnější vstup do podnikání přineslo zrušení 200 000 Kč hranice pro základní kapitál, který společnost musela od založení do 5 let splatit. Minimální vkladová povinnost společníka společnosti s ručením omezeným je nyní 1 Kč (pokud společenská smlouva neurčí jinak). Panovala mýlka, že společník ručil právě těmi garantovanými 200 000 Kč. Společnost ale nikdo nenutil kapitál udržovat uvnitř firmy v jakékoliv formě. Tímto se ze základního kapitálu stal jen účetní pojem.

Další zásadní změnou, kterou nová právní úprava přinesla je zrušení zákazu vlastnění většího počtu s.r.o. (do nové úpravy nesměl být jeden společník s.r.o. zároveň společníkem v další s.r.o.).

Je otázkou, zda směr této nové právní úpravy je správný. Snadnější vstup do podnikání se dramaticky nepodílí na vzniku nových společností a snížením hranice pro základní kapitál stejně nebylo ručení společnosti ani jejich statutárů nikterak ovlivněno. Pro problematiku soudně nařízených likvidací by však mohla být v tomto ohledu přínosná změna větší odpovědnosti statutárních orgánů.

5.5 Možná východiska

Na základě výše zmíněného usuzuji, že původ problému se nachází na straně, která umožňuje vznik přemrštěného množství společností spějících pouze k zániku a zároveň tento problém stupňuje nedostatek kompetentních lidí, kteří by likvidace těchto podniků zajišťovali. Vznik nových obchodních korporací rok od roku narůstá a společně s ním i množství těch zanikajících. Pokud se nenastanou razantní změny, veřejný rejstřík se od nefungujících společností nikdy zcela neočistí a ve stavu, jakém je teď se ani nebude zlepšení blížit.

Jako příklad bych uvedla situaci, která vznikla na Slovensku na konci roku 2013. Podnikatelé na Slovensku v říjnu 2013 založili přes 4 300 firem a prakticky všechny nově vzniklé firmy byly společnostmi s ručením omezeným. Rekordní nárůst počtu firem měla na

svědomí blížící se změna legislativy a to, že podnikatelé chtěli stihnout založit firmu ještě podle starých pravidel, tedy bez vložení základního kapitálu na účet v bance. Podle původních pravidel při založení firmy stačilo prohlášení zakladatele, že jmění u něj bylo složeno v hotovosti. Vzhledem k tomu, že tuto skutečnost nikdo neověřoval, šlo firmu na Slovensku založit i bez hotovosti. Od 1. prosince 2013 se to však změnilo a základní kapitál je třeba složit předem na zvláštní bankovní účet, přičemž hodnota základního kapitálu s.r.o. musí být minimálně 5 000 €. ⁴⁹ Zpřísnění podmínek pro založení fakticky zafungovalo. Potvrzují to statistiky společnosti FinStat, která posuzuje finanční zdraví slovenských firem. V roce 2013 vzniklo na Slovensku 26 735 společností s ručením omezeným a v roce 2014 o více než polovinu méně, celkem 12 888. ⁵⁰ Česká republika udělala přesný opak a od 1. ledna 2014 založení společnosti usnadnila snížením minimálního základního kapitálu z 200 000 Kč na pouhou 1 Kč, což samozřejmě žádný pokles nově vzniklých společností nepřineslo, spíše naopak. Pokud budou podmínky pro založení obchodní společnosti ztíženy, budou dle mého názoru nově vznikající firmy zakládány s mnohem větším rozmyslem než doposud. Úlevy právní úpravy vznik naopak podpoří.

Dále si myslím, že pokud nebude dostatek insolvenčních správců, může dojít k situaci, kdy nebude možné vyřešit úpadky firem. V české ekonomice je přemíra předlužených, nefungujících firem a lidí, kteří jsou schopni situaci napravit je dle mého názoru málo. Počet zrušených společností se stále navyšuje, avšak tomuto neodpovídá počet insolvenčních správců. Mimo jiné, ministerstvo spravedlnosti postupně zpřísňuje zkoušky insolvenčních správců. Ministr spravedlnosti Robert Pelikán si od toho ale slibuje, že na těchto postech díky tomu budou ti nejlepší. ⁵¹

⁴⁹ Slováci před zpřísněním zákona založili rekordní počet firem. *Týden.cz* [online]. © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s. 27.11.2013. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/byznys/podnikani-a-prace/slovaci-pred-zprisenim-zakona-zalozili-rekordni-pocet-firem_290225.html?showTab=nejtenejsi-24

⁵⁰ Štatistika počtu vzniknutých a zaniknutých firiem. FinStat [online]. Finstat ® 2018. Dostupné z: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

⁵¹ Těžší zkoušky pro insolvenční správce. Chceme tam mít elitu a pročistit je, tvrdí ministr spravedlnosti Pelikán. *Hospodářské noviny* [online]. 15.2.2017. Copyright © 1996-2018 Economica, a.s. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65624060-tezsi-zkousky-na-insolvencni-spravce-chceme-tam-mit-elitu-a-procistit-je-zni-z-ministerstva>

6 Závěr

V této práci jsem se snažila co nejlépe popsat a poté kriticky zhodnotit proces likvidace nařízené soudem. Důvod vzniku takto nařízených likvidací je v zaplevelení obchodního rejstříku tzv. „mrtvými společnostmi“, které roky nevyvíjí žádnou činnost.

Likvidací obecně se rozumí vyrovnání majetkových vztahů. Do likvidace vstupuje obchodní korporace ke dni, k němuž je zrušena. Mezi důvody nedobrovolného, nařízeného zrušení soudem patří například neexistence funkčního statutárního orgánu. Soud společně s rozhodnutím o zrušení jmenuje likvidátora ze seznamu insolvenčních správců. Po nabytí právní moci likvidátor musí oznámit vstup do likvidace známým věřitelům, převzít společnost, dohledat majetkovou podstatu, případně podat insolvenční návrh, podat návrh na výmaz společnosti s obchodního rejstříku a mnoho dalších kroků, které se k likvidaci vážou.

Práva a povinnosti likvidátora jmenovaného soudem jsou dány celkovým účelem likvidace a úzce souvisejí s jednotlivými etapami likvidace. Nejvíce problematických aspektů jednotlivých práv a povinností likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců shledávám ve vztahu k realizaci těchto povinností. Takto ustanovený likvidátor má totiž dokládat skutečnosti, které v důsledku neexistence jakékoliv dokumentace doložit možné není. Pomocí prostředků, které nynější právní řád poskytuje, se jim dokáže alespoň přiblížit, ale proces pro jejich dosažení je stále zdoluhavý. Právní úprava jako celek je podle mého názoru koncipována dobře a odpovídá podmínkám pro naplnění účelu likvidace.

Došla jsem k závěru, že jakákoliv kritika je polem pro další diskuzi. Právní úprava, i když je dostatečná, neznamená to, že neexistuje prostor pro její vylepšení. S čím nejsem ztotožněna, je nedostatečná informovanost ze strany soudů, které nevedou žádné veřejné detailní statistiky o počtech takto nařízených likvidací a insolvenčního správce nikterak nepřipravují na možný přísun takovýchto likvidací. S čím souhlasím je jmenování likvidátora ze seznamu insolvenčních správců. Insolvenční správce je podle mého názoru nejlépe odborně způsobilý k této činnosti. Avšak chybí mi zde určitá možnost regulace přísunu přidělených likvidací nebo jiná možnost volby.

Původně jsem se domnívala, že lze najít efektivnější cestu pro způsob, kterým je likvidace prováděna doposud, ale s přibývajícými vědomostmi a znalostmi jsem došla k závěru, že problém by měl být regulován už od jeho kořenů, a to u samotného vzniku obchodních korporací. Vznik nových obchodních korporací rok co rok stoupá a nepřehlednost veřejných rejstříků se tím navyšuje. Statistiky soudně nařízených likvidací se mi nepodařilo zajistit z veřejně dostupných zdrojů ani po oslovení Ministerstva spravedlnosti České

republiky. Jediné, k čemu jsem dostala přístup, je přibližné procento podílu pasivních obchodních korporací na počtu celkovém, z něhož jsem odvodila přibližný počet obchodních korporací, které na návrh na soudní likvidaci čekají.

Hledala jsem příčinu množství soudních likvidací také v kontextu nové právní úpravy na nejrozšířenější a zároveň nejčastěji likvidovanou obchodní korporaci z rozhodnutí soudu, kterou je společnost s ručením omezeným. Založit takovou společnost je mnohem jednodušší než před rokem 2014, kdy vešel v účinnost nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, který nároky na vznik s.r.o. podstatně snížil. Avšak došla jsem k závěru, že snížení nároků nemělo podstatný vliv na počet nově založených s.r.o.

I když se mi nepodařilo najít prostor pro zlepšení procesu likvidace na modelovém příkladu, dokázala jsem poukázat na některá praktická východiska, která proces likvidace dokáží usnadnit a kterými jsou: softwarová řešení pro správu datových schránek, intuitivní tvorba součinností a poukázala jsem také na důležitost organizace práce. Všechna tato zlepšení mohou vést k rychlejšímu a snadnějšímu administrativnímu postupu. Dokázala jsem vymezit důležité kroky likvidačního procesu a shrnout celý jeho průběh společně s důležitými odpovědnostmi a pravomocemi likvidátora. Došla jsem také k závěru, že největším problémem je vznik společností, které fungují pouze jako prázdné schránky - tedy nijak se ekonomicky nezapojují, nevytváří hodnoty a svou existencí pouze „zaplevelují“ obchodní rejstřík, a hlavně to, že jich v poměru s nově vznikajícími neubývá.

Seznam použité literatury

Knihy

- [1] DRAŠTÍK, A. FREMR, R. DURDÍK, T. RŮŽIČKA, M. SOTOLÁŘ, A. a kolektiv. *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) – Komentář*. Wolters Kluwer 2015. 3264 s. ISBN: 978-80-7478-790-4
- [2] DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 696 s. ISBN 978-80-7478-644-4
- [3] HÁSOVÁ, Jiřina a kol.: *Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014. 1504 s. ISBN 978-80-7400-555-8
- [4] JOSKOVÁ Lucie, PRAVDA Pavel. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 96 s. © Grada Publishing, a.s. 2014. ISBN: 978-80-247-4834-4
- [5] JOSKOVÁ, L. PRAVDOVÁ, M. ZACHARDOVÁ L. *Likvidace obchodních společností*. C. H. Beck 2017. 208 s. ISBN: 978-80-7400-646-3
- [6] JOSKOVÁ, L. ŠAFRÁNEK, J. ČOUKOVÁ, P. PRAVDA, P. PRAVDOVÁ, M. *Nová společnost s ručením omezeným - aktualizované vydání*. © Grada Publishing, a.s. 2015. 232 s. ISBN: 978-80-247-5837-4
- [7] LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Velké komentáře. 1318 s. ISBN 978-80-7400-529-9
- [8] ONDŘEJ, J. a kol. *Ukončení podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2017. 292 s. ISBN 978-80-7552-565-9
- [9] PELIKÁN, Václav. *Likvidace podniku, 7., aktualizované a doplněné vydání*. © Grada Publishing, a.s. 2012. 112 s. ISBN 978-80-247-7341-4
- [10] PILÁTOVÁ, J., Richter, J., Sigmund, A., Taranda, P.: *Likvidace obchodních společností*. 5. vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 224 s. ISBN 978-80-7263-877-2
- [11] ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 7752 s. ISBN 978-80-7478-369-2
- [12] VOCHOZKA, Marek, MULAČ Petr a kolektiv. *Podniková ekonomika*. © Grada Publishing, a.s. 2012. 576 s. ISBN 978-80-247-4372-1

Internetové zdroje

- [1] JUDr. Richard Gürlich, Ph.D. Zrušení obchodní korporace dle ZOK . *Business Institut* [online]. © 2009 – 2017. Dostupné z: <http://www.businessinstitut.cz/zruseni-obchodni-korporace-dle-zok>
- [2] Mgr. Dagmara Mišutková. Zrušení obchodní společnosti soudem. *epravo.cz* [online]. 21.7.2010. © EPRAVO.CZ, a.s. 1999-2018. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zruseni-obchodni-spolecnosti-soudem-63965.html>
- [3] *Business Place* [online]. © 2010-2017 Trieste Praha s.r.o. Dostupné z: <https://www.businessplace.cz/blog-likvidace/>
- [4] Mgr. Vojtěch Mihalík. O nevděčné úloze likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců. *epravo.cz* [online]. © EPRAVO.CZ, a.s. 1999-2018. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/o-nevdecne-uloze-likvidatora-jmenovaneho-ze-seznamu-insolvencnich-spravcu-95032.html>
- [5] Petr Kučera. Máte staré údaje v obchodním rejstříku? Stát přitvrdí. *Aktuálně.cz* [online]. 28.11.2010. Atlas.cz 1999 – 2018 © Economia, a.s. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/mate-stare-udaje-v-obchodnim-rejstriku-stat-pritvrdi/r~i:article:683498/?redirected=1519548465>
- [6] Zpravodajství ČTK. Nova: Soudy navrhují zrušení tisíců nefungujících společností. *Financninoviny.cz* [online]. 13.1.2007. Copyright 2017 Mladá fronta a. s. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/92050-nova-soudy-navrhuj-zruseni-tisicu-nefungujicich-spolecnosti/>
- [7] Mgr. Jitka Pešíčková. Likvidace společností. Praktické zkušenosti z účetnictví a daní. *Fučík & partneři, s.r.o.* [online]. 12.9.2014. Dostupné z: <http://www.fucik.cz/publikace/likvidace-spolecnosti-practicke-zkusenosti-z-ucetnictvi-a-dani/>
- [8] Ondřej Pirohanič, CRIF,a.s. Vzniky a zániky ekonomických subjektů ČR. *Informace o firmách* [online]. 2017 v Praze. Dostupné z: http://www.informaceofirmach.cz/wp-content/uploads/2017/09/Vznikyzaniky-29_05_2017.pdf
- [9] Těžší zkoušky pro insolvenční správce. Chceme tam mít elitu a pročistit je, tvrdí ministr spravedlnosti Pelikán. *Hospodářské noviny* [online]. 15.2.2017. Copyright © 1996-2018 Economia, a.s. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-65624060-tezsi-zkousky-na-insolvencni-spravce-chceme-tam-mit-elitu-a-procistit-je-zni-z-ministerstva>

Zákony a právní předpisy

90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích

89/2012 Sb., nový občanský zákoník

182/2006 Sb. insolvenční zákon

312/2006 Sb., zákon o insolvenčních správcích

304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

499/2004 Sb., zákon o archivnictví a spisové službě

351/2013 Sb., nařízení vlády ze dne 16. října 2013, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstřníků právnických a fyzických osob

Judikatura

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.11.2015, sp. zn. 29 Cdo 4747/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2015, sp. zn. 7 Cmo 425/2015

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27.2.2014, č.j. 1 VSOL 166/2014-A-14

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2012, sp. zn. 7 Cmo 366/2011

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 7 Cmo 424/2003

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 4. 2018

Petra Borovičková